27ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7256 — 14 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1910 — ԿԻՐԱԿԻ — 27 Février 1910 — 27me année — N. 7256

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

Գրութիւնք եւ չեն տրուիր

Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը։

Ս. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

صاحب امتیازی قره‌کین پوریاجیان
درلیه قاله

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Cons/ple, Galata

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԵՐՈՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ» ԿԸ ՅԱՏԿԱՑՆԷ

1.— Քեռի։ Ծախսուած իւրամանչիւր «Արեւելք»ի վրայ մէկ փարա։— 2.— Վերաբացման թուականէն (14 դեկտ.) յետոյ զանիկ բաժանորդագրութեանց իւրամանչիւրէն 10 գրշ.— 3.— Իբր 800 ռանի թերթին ունեցող բաժանորդ. պահանջին 100ին 25 ը, այսինքն 200 ռանի։— 4. Հարսնիքի ծանուցմանց ու մահագրի վրայ 20 ական գրշ — 5.— Թաղ. խարհուրդի, եկեղեցւոյ, պաշտարոգի ծանուցմանց իւրամանչիւրէն 5 գրշ.

ՀԱՅՈՒԵՏՈՒՄԱՐ ԹԷ «ՏԱՐԵՑՈՅՑ»

1910ի Տարեցոյցը կարելի էր, առանց չափազանցութեան, առանց խըղճահարութեան անուանել «Համարատուութիւն ազգին առ ազգն»։

Երկու տարիէ ի վեր երեւցած և հետզհետէ երեւնալիք հատորները ապահովաբար կը պարունակեն և պիտի պարունակեն պատկերներ, երգեր, ու պատմութիւններ որ ներկայացնեն ազգին թէ վերջին քսան տարիներուն ան ի՞նչ ըրած է ինքնիրեն համար։ Ո՛վ ծնած և ով մեռած է, ինչպէս և ինչու ի՞նչպէս և ինչո՞ւ լացած են, ապա յուսացած. և ի՞նչ։

Ցեղը կը վերածնի՞ թէ մահամերձ է, հոն կը տեսնէք յատակօրէն և մէկ ակնարկով։

Ամէնէն հիանալին սակայն ազգին միօրինակ և միահաղոյն տառապանքէն եւոը բաղմազանութիւնն է այն գլուխներուն, այն սիրտերուն, այն հոգիներուն որ ազգը կը ներկայացնեն, որ կատարեալ և անթերի ամբողջութիւն մը կը կազմեն, որ Մայր Հայրենիքին դանակի խորունկ վերքերը կապելու կարող են, ինչպէս անոր ցաւած սրտին օրօր կարդալու, անոր վշտահար հոգիին յոյսի և փառայ խօսքեր հնչեցնելու։ Անոր ցնորելու մեծ գլուխն հանդչեցնելով կազդուրելու և զօրացնելու, անոր կուրանալու մեծ աչքերը զուարթացնելու ժամադեղ, անոր աղոցուած որունգն ու նեամսոց ստինքները բժշկելու։

Այո՛, կը գտնէք հոն, աղօթողին մեծ կանգնած բժիշկը, մարէ մերկ որբին և լացող այրիին մեծ կեցած կը տեսնէք սուրը պատեանէն քաշած զինուորը կը գտնէք հոն քնարներու բաղմազանութիւն մը, նուագահանդէսի մը համար լարուած թելերով կազմ ու պատրաստ կը գտնէք հոն Հայեր որ թեւերնին սոթտած ցեղին համար, ամբողջ հայրենիքին համար ցորեն, ծաղիկ ու գինի կը պատրաստեն։ Կը տեսնէք հոն երկչոտներ ալ որ յուսահատ արտասխատն երգերով, արտասուալից աչուրներով ձեռքերնին պաղատագին կարկառած լաջութեան և զգուշութեան հրաւէր կը կարդան։

Իրաւ թէ ասոնք, ամէնքն ալ բուրվառներ ըլլային որ Մայր Հայրենիքին պղծուած հաւնարանը խունկելու սրբելու, օծելու ու զուարթացընելու են ելլեր։

Ու ազգը, այսպիսի զաւակներով օրհնուած, ազգը որ զաւակ մըն ալ ունեցեր է այս բոլոր այլազան տաղանդներուն ժամադրութիւն ու խընջոյք տալու պաշտօնով, ըսէ՛ք, կընայ կորսուիլ, պէ՞տք է կորսուի...

Երբե՞ք։

Մի՛ տաք ինծի մարդ մը որ կը հաւատայ լեռ Հոգի ու Գլուխ ունի, բայց օրուն կը պակսի Սիրտ։

Մի՛ տաք մեզի մարդ մը որ մեծ Սիրտ ու մեծ Գլուխ ունի այլ որ կ'ուրանայ Հոգին, ու այնպէս ալ կ'ապրի։

Մի՛ տաք ինծի մարդ մը որ Հոգի ունի, Սիրտ ալ ունի՝ կըսէ, եւ որ գիտենք թէ անդրանիկ տիմար մըն է։

Այլ տուէք մեզի կատարեալը, մարդ մը որ ամբողջ է ամէն կերպով։ Որ գիտցած է խնամել իր հոգին ու զանի ամէն աղտոտութիւններէ վեր անապական պահած։ Որ յաջողած է իր Սիրտը մաքուր ու մեծ և փափուկ պահել եւ որ վերջապէս չէ քաշած, չէ անտեսած իր գլուխն ալ և սնուցած է զանի իր օրերուն անձնիւր բոցէին։

Մեր գոյութիւնը՝ ինչպէս անհամանը կախում ունի երբեակ կանոններէ։

Ընտանիքը պէտք է մնայ սուրբ խորանի մը պէս պատկառելի, անմատչելի, և՝ հարսնեւոն մը պէս ըզուարթ։

Դպրոցը պէտք է չարունակէ տալ մեզի նոյն այն հայրերը որ... առտուն եկեղեցի՝ գացած են, ցորեկին դարձի և իրիկունն ալ իրենց ամուսնոյն գիրկը դարձած, հմակ սէր, հմակ անձնուիրութիւն և խանդաղատանք։ Սիրուն մանուկներ են եղած, ժիր երիտասարդներ, և ազուոր ծերունիներ։

Եկեղեցին պէտք է չարունակէ միացնել ո՛չ միայն մեր գլուխները մեր ցաւերուն, այլ մեր Անցեալը մեր Ապառնիին, որպէս զի Ներկան դոյութիւն ունենայ։

Ու այսպէս, մենք պիտի ունենանք մեր ճերմակերես համարատուութիւնները տարեցոյցի հարուստ եւ աղուոր էջերով։ Էջեր որ կոչուած ըլլան ոչ միայն պատմութիւն գրելու, այլ և ներկայ բարիքներ թուելու։

Հիանալի՛, հիանալի բան է ասիր։

Այի մը ժողովուրդ, որուն կէսը, ճիշդ կէսն է նահատակ, կրցած է տարեցոյց մը ունենալ... կենդանի ուժերու համարատուութեամբ։

Այո, սքանչելի է։

Անգլիա — ԽՈՍՐՈՎ.

ՌԷԱՔՍԻՕՆԸ ԳԱՒԱՌԻՆ ՄԷՋ

Մուշ, 24 յուն.

Հակաահմանադրական շարժումներ, հրաբխային պոռթկումներու նման մերթ ուժգին մերթ մեղմ, կը ցնցեն երբեմն սահմանադրաբար ու խաղաղ ժողովրդին միաքերը, արհաւրոտ մութ քողով մը, հրավառ լաւայի մը պէս, ծաւեւելով հանրութեան անդորրութիւնն ու արեւոտ յոյսերը...։

Օ՜հ, ցաւալի, անդիմադրելի հակադրութիւններ են ասոնք։

Խօսքը չընելով անգամ Տարնոյ քիւրտ ցեղապետներուն, Սահմանադրութեան այդ ուխտեալ թշնամիներուն հրէշային դաւադրութիւններուն, որոնք կ'երկնչուին այլ և այլ գաղտնի ժողովներու մէջ և որոնցմով ուրախ ենք յայտարարելու որ տեղ, կառավարութիւնը այլեւս սկսած է քիչ մը լրջօրէն հետաքրքրուիլ, այս կողմեր ամէն օր, ամէնուրեք, տեղի կ'ունենան իրդզութիւններ, որոնք լաւ տպաւորութիւն մը չեն որ կը թողուն, ընդհակառակն անարգանք մըն են նետուած հաստեցին օսմ. նորածագ Սահմանադրութեան, որ այնքան սուղ գներով ձեռք բերուեցաւ։

Հետեւեալ նորագոյն զէկքերը ցոյց կուտան թէ՝ մեր թուրք հայրենակիցները տակաւին չա՛տ հեռու են հաշտուելու սամ. կարգերու հետ և դեռ երկա՛ր ատեն ականատես պիտի ըլլանք հին բռնութիւնն, համիտական սեւ տիրապետութենէն որդեգրուած իրականութիւններու...։

—Երկու օր առաջ հայ մասագործ մը առտուն կանուխ գեղը թափելու կը տանի իր խանութին աղտեղութիւնները։ Գէլիպէյի զաւակներն մին Նէմսէտտին, իր պաշտօնին պարապաւորութենէն թելադրուած՝ հայհոյելով կը յանձնարարէ ոսկորները ճիդ գետին մէջտեղը թափել։ Մասագործը իր բեռին ներքեւ կքած՝ անիսօ կը չարունակէ ճամբան, բայց հայ խանութպան մը խօսքը պարտանանա պաշտօնեային ուղղելով. «կընայիք սակայն առանց հայհոյելու ալ այդ յանձնարարութիւնը ընել, քանի որ կը տեսնէք անա թէ մարդը արդէն կը կատարէ իր պարտքը առանց ձեր հրաւէրին սպասելու» կ'ըսէ։ Դրացի թուրք խանութպանները կը միջամտեն լարուած ո՛չ բարի տրամադրութիւնով, բայց խնդիրը ծայրայեղութեան չի հասած՝ կը փակուի զավ.ղին հեռանալովը։

Ինդիրը իր խկութեանը մէջ սովորական, անշնան բան մը կրնայ համարուիլ, բայց ո՜չ ապաքէն մեծ բաները միշտ արդիւնքը եղած են ճիւղի, հեհմիլիքսիզ ժէյրու, որոնց հեղինակներուն անապահիմ մնալէն միշտ մեծագոյն վնասներու ենթակայ եղած է խաղաղ, աշխատասէր ժողովուրդը։ Այդպիսի Նէմսէտտիններ միանգամ ընդ միշտ պաշտօնէներէ վտարելով միայն կարելի պիտի ըլլայ երկու այլակրօն, այլացեղ հայրենակիցներու միջեւ պահել փոխադարձ համակրանք և հաշտարարութիւն։

—Հաշտ անունով հացագործ մը՝ Խաթեւ ձօճուս մը մը Տանթէսի հանձնուց թէ գործը յաջողելու վրայ էր։

Արդարեւ, մէկ ժամէն, քարը պատէն դուրս հանուած էր, ուր մէկ ու կէս ոտք արամագծով խոռոչ մը ձեւացած էր։

Տանթէս խնամով հաւաքեց ամբողջ գանը, զնտանին անկիւնները տարաւ, իր փարջին կտորներէն մէկովը քերթեց գարշ հողը և անով ծածկեց գանը։

Ցեսոյ ուզելով օգուտ քաղել այդ գիշերէն, ուր դիպուածին, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, իր երեւակայած ճարտար կարգադրութեանը շնորհիւ ձեռք անցուցած էր այնքան թանկագին գործիք մը, շարունակեց փորել մօլեգնօրէն։

Այդուն, քարը իր ծակին մէջ դրաւ, մանճակալը պատին դէմ քշեց ու պառկեցաւ։

Նախաճաշը կատր մը հացէ կը բաղկանար. բանտապանը ներս մտնելով՝ սեղանին վրայ դրաւ հացի այդ կտորը։

—Ուրիշ պնակ մը չէ՞ք բերեր, հարցուց Տանթէս։

—Ոչ, բաւ բանտապահ. ամէն ինչ կը խորտակէք դուք. փարջերնիդ կոտրեցիք, և դարձեալ դուք պատճառ եղաք որ կոտրեմ ձեր պնակը. եթէ բոլոր բանտարկեալները այսքան վնաս հասցնեն, կառավարութիւնը չպիտի կրնայ ծախքերուն դիմանալ։ Սանը ձեր քով պիտի ձգեմ, որպէս զի անոր մէջ պարպեմ ապուրնիդ. թերեւս այն ատեն չկոտրէք։

Տանթէս աչքերը երկինք բարձրացուց և ձեռքերը իրարու միացուց վերմակին տակ։

Այդ երկաթի կտորը, որ իր քով մնացած էր, երախտագիտութեան աւելի բուռն զգացում մը առաջ բերած էր իր մէջ քան թէ անցեալին մէջ վայելած ամէնէն մեծ բարիքները։

Միայն թէ Տանթէս դիտեց որ դրացի բանտարկեալը դադրեցուցած էր իր աշխատութիւնը այն օրէն սկսեալ երբ ինք սկսած էր աշխատիլ։

Ինչ փոյթ. ատիկա պատճառ մը չէր կրնար ըլլար որ ինք առաջ չտանէր իր գործը. եթէ դրացին իրեն չգայ՝ ինք ատոր մօտ պիտի փութար։

Ամբողջ օրը աշխատեցաւ անդադար. իր նոր գործիքին շնորհիւ, յաջողած էր տասը բուռ մանրաքար, դանձ և շաղախ հանել։

Բանտապահին այցելութեան ժամանակ կարելի եղածին չափ չակեց իր սանին ծռումակոծ կոթը և սովորականէն աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել ապուրը և ձուկը, որովհետեւ այդ օրը պահք էր. շաբաթը երեք օր պահք բռնել կուսային բանտարկեալներուն. տա՛ լ ժամանակը հաշուելու միջոց մը կրնար դառնալ, եթէ երբեք Տանթէս չառնոց հրաժարած չըլլար այդ հաշիւը բռնելէ։

Ապուրը պարպելէն յետոյ բանտապանը հեռացաւ։

Այս անգամ Տանթէս ուզեց ապահովուել թէ դրացին իրաւցնէ՞ դադրեցուցած էր իր աշխատութիւնը։

Ականջ դրաւ։

Սէնն ինչ լուռ էր վերջին երեք օրերուն պէս, ուր աշխատութիւնը դադրած էր։

Տանթէս հառաչեց. ակներեւ էր թէ դրացին կը կասկածէր իրմէ։

Սակայն առանց վնասելու դիշերն ի բուն աշխատեցաւ. բայց երկու-երեք ժամ աշխատութենէ յետոյ՝ խոշտանգում մը հանդիպեցաւ։ Երկաթի կտորը չէր բռներ այլեւս ու կը սահէր հարթ մակերեսին վրայ։

Տանթէս ձեռքով շօշափեց խոշտանգաւոր ու հասկցաւ թէ գիրանի մը հանդիպած էր։

Այդ դերանը գրեթէ ամբողջովին կը ծածկէր այն ծակը, որ Տանթէսի կողմէ բացուած էր։

Հիմա պէտք էր վարէն կամ վերէն փորել։

Տարաբախտ երիտասարդը բնաւ խորհած չէր այդ խոչընդոտին վրայ։

—Օ՜հ, Աստուա՛ծ իմ, Աստուա՛ծ իմ, այնչափ աղերսած էի ձեզ որ կը յուսայի թէ ձայնս պիտի լսէք, դուք Տանթէս։ Աստուա՛ծ իմ, դուք որ ազատութենէ զրկեցիք զիս, դուք որ մահուան անդորրութիւնը զլացաք և կենդանացուցիք զիս, Աստուա՛ծ իմ, հիմա մեղքցէք զիս և մի՛ ձգէք որ յուսահատութեան մէջ մեռնիմ։

—Մի՛ է որ Աստուծոյ և յուսահատութեան վրայ կը խօսի միեւնոյն ատեն, ըսաւ ձայն մը, որ գետինն տակէն կուգար կարծես, և որ պատերու անթափանցութեան պատճառաւ տկարացած, գերեզմանային չեչտով մը կը հասնէր մինչեւ Տանթէս։

Իսմոն զգաց որ մաղերը կը ցցուէին գլխուն վրայ, ու ծունկերուն վրայ ետ քաշուեցաւ։

—Ա՜հ, մարդու մը խօսքն է որ կը լսեմ, մրմնջեց Տանթէս։

Զոյս հինգ տարիէ ի վեր Իսմոն իր բանտապահին ձայնը միայն լսած էր. սակայն բանտարկեալի մը համար մարդ չէ բանտապանը. կենդանի դուռ մըն է ան՝ կաղնիի դուռին պէս. մեռ ձողիկ մը՝ բանտի երկաթէ ձողիկներուն նման։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (50)

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՈ

ԺԵ.

ԹԻՒ 34 ԵՒ ԹԻՒ 27

Իրիկուան, Տանթէս գետնին վրայ դրաւ պնակը, դռնէն մինչեւ սեղան երկարող ճամբուն մէջտեղը. բանտապանը ներս մտած ատեն պնակին վրայ կոխեց և կոտրեց զայն, բազմաթիւ կտորներու բաժնելով։

Այս անգամ բան մը չկար Տանթէսի դէմ. իրաւ է որ Տանթէս յանցաւոր էր պնակը հատ դնելուն համար, բայց բանտապահին ալ յանցանքը ոտքերուն առջեւ չնայիլն էր։

Ուստի բանտապանը քրթմնջիւններով բաւականացաւ։

Ցեսոյ բանտապանը իր շուրջը դիտեց, ապուրը պարպելիք տեղ փնտռելով. Տանթէս այդ պնակէն զատ ուրիշ պնակ չունէր, որպէս զի հարկ ըլլար ընտրութիւն մը ընել։

—Սանը հոս ձգեցէք. վաղը կը տանիք, ճաշ բերած ատեն, ըսաւ Տանթէս։

Այդ խորհուրդը կը քաջալերէր բանտապահին ծուլութիւնը, որ պէտք չպիտի ունենար վեր ելլելու, վար իջնելու և նորէն՝ վեր ելլելու։

Ուստի հոն ձգեց սանը։

Տանթէս ուրախութենէն սարսռաց։ Այս անգամ ախորժով կերաւ ապուրը և միսը. բանտերու սովորութեան համաձայն, ապուրին մէջ միս կը գտնեն։ Ժամ մը սպասելէ յետոյ, ապահով ըլլալու համար թէ բանտապանը չպիտի վերադառնայ, Տանթէս մահճակալը տեղէն խախտեց. ապա սանը առաւ և անոր կոթը խոթեց շաղախէ զուրկ կոխածոյ քարին ու յարակից մանրաքարերուն մէջ, իբր լծակ գործածելով։

Թեթեւ ճօճում մը մը Տանթէսի հանձգեց թէ գործը յաջողելու վրայ էր։

Արդարեւ, մէկ ժամէն, քարը պատէն դուրս հանուած էր, ուր մէկ ու կէս ոտք արամագծով խոռոչ մը ձեւացած էր։

Տանթէս խնամով հաւաքեց ամբողջ գանը, զնտանին անկիւնները տարաւ, իր փարջին կտորներէն մէկովը քերթեց գարշ հողը և անով ծածկեց գանը։

Ցեսոյ ուզելով օգուտ քաղել այդ գիշերէն, ուր դիպուածին, կամ աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել, իր երեւակայած ճարտար կարգադրութեանը շնորհիւ ձեռք անցուցած էր այնքան թանկագին գործիք մը, շարունակեց փորել մօլեգնօրէն։

Այդուն, քարը իր ծակին մէջ դրաւ, մահճակալը պատին դէմ քշեց ու պառկեցաւ։

Նախաճաշը կատր մը հացէ կը բաղկանար. բանտապանը ներս մտնելով՝ սեղանին վրայ դրաւ հացի այդ կտորը։

—Ուրիշ պնակ մը չէ՞ք բերեր, հարցուց Տանթէս։

—Ոչ, բաւ բանտապահ. ամէն ինչ կը խորտակէք դուք. փարջերնիդ կոտրեցիք, և դարձեալ դուք պատճառ եղաք որ կոտրեմ ձեր պնակը. եթէ բոլոր բանտարկեալները այսքան վնաս հասցնեն, կառավարութիւնը չպիտի կրնայ ծախքերուն դիմանալ։ Սանը ձեր քով պիտի ձգեմ, որպէս զի անոր մէջ պարպեմ ապուրնիդ. թերեւս այն ատեն չկոտրէք։

Տանթէս աչքերը երկինք բարձրացուց և ձեռքերը իրարու միացուց վերմակին տակ։

Այդ երկաթի կտորը, որ իր քով մնացած էր, երախտագիտութեան աւելի բուռն զգացում մը առաջ բերած էր իր մէջ քան թէ անցեալին մէջ վայելած ամէնէն մեծ բարիքները։

Միայն թէ Տանթէս դիտեց որ դրացի բանտարկեալը դադրեցուցած էր իր աշխատութիւնը այն օրէն սկսեալ երբ ինք սկսած էր աշխատիլ։

Ինչ փոյթ. ատիկա պատճառ մը չէր կրնար ըլլար որ ինք առաջ չտանէր իր գործը. եթէ դրացին իրեն չգայ՝ ինք ատոր մօտ պիտի փութար։

Ամբողջ օրը աշխատեցաւ անդադար. իր նոր գործիքին շնորհիւ, յաջողած էր տասը բուռ մանրաքար, դանձ և շաղախ հանել։

Բանտապահին այցելութեան ժամանակ կարելի եղածին չափ չակեց իր սանին ծռումակոծ կոթը և սովորականէն աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել ապուրը և ձուկը, որովհետեւ այդ օրը պահք էր. շաբաթը երեք օր պահք բռնել կուսային բանտարկեալներուն. տա՛ լ ժամանակը հաշուելու միջոց մը կրնար դառնալ, եթէ երբեք Տանթէս չառնոց հրաժարած չըլլար այդ հաշիւը բռնելէ։

Ապուրը պարպելէն յետոյ բանտապանը հեռացաւ։

Այս անգամ Տանթէս ուզեց ապահովուել թէ դրացին իրաւցնէ՞ դադրեցուցած էր իր աշխատութիւնը։

Ականջ դրաւ։

Սէնն ինչ լուռ էր վերջին երեք օրերուն պէս, ուր աշխատութիւնը դադրած էր։

Տանթէս հառաչեց. ակներեւ էր թէ դրացին կը կասկածէր իրմէ։

Սակայն առանց վնասելու դիշերն ի բուն աշխատեցաւ. բայց երկու-երեք ժամ աշխատութենէ յետոյ՝ խոշտանգում մը հանդիպեցաւ։ Երկաթի կտորը չէր բռներ այլեւս ու կը սահէր հարթ մակերեսին վրայ։

Տանթէս ձեռքով շօշափեց խոշտանգաւոր ու հասկցաւ թէ գիրանի մը հանդիպած էր։

Այդ դերանը գրեթէ ամբողջովին կը ծածկէր այն ծակը, որ Տանթէսի կողմէ բացուած էր։

Հիմա պէտք էր վարէն կամ վերէն փորել։

Տարաբախտ երիտասարդը բնաւ խորհած չէր այդ խոչընդոտին վրայ։

—Օ՜հ, Աստուա՛ծ իմ, Աստուա՛ծ իմ, այնչափ աղերսած էի ձեզ որ կը յուսայի թէ ձայնս պիտի լսէք, դուք Տանթէս։ Աստուա՛ծ իմ, դուք որ ազատութենէ զրկեցիք զիս, դուք որ մահուան անդորրութիւնը զլացաք և կենդանացուցիք զիս, Աստուա՛ծ իմ, հիմա մեղքցէք զիս և մի՛ ձգէք որ յուսահատութեան մէջ մեռնիմ։

—Մի՛ է որ Աստուծոյ և յուսահատութեան վրայ կը խօսի միեւնոյն ատեն, ըսաւ ձայն մը, որ գետինն տակէն կուգար կարծես, և որ պատերու անթափանցութեան պատճառաւ տկարացած, գերեզմանային չեչտով մը կը հասնէր մինչեւ Տանթէս։

Իսմոն զգաց որ մաղերը կը ցցուէին գլխուն վրայ, ու ծունկերուն վրայ ետ քաշուեցաւ։

—Ա՜հ, մարդու մը խօսքն է որ կը լսեմ, մրմնջեց Տանթէս։

Զոյս հինգ տարիէ ի վեր Իսմոն իր բանտապահին ձայնը միայն լսած էր. սակայն բանտարկեալի մը համար մարդ չէ բանտապանը. կենդանի դուռ մըն է ան՝ կաղնիի դուռին պէս. մեռ ձողիկ մը՝ բանտի երկաթէ ձողիկներուն նման։

(Շարունակելի)

իրր շքանդէս կը տրուէր ներկայացու�մ՝ յաջող և լաւ ուսումնասիրուած տիպարով մը եկաւ դուրս, սակայն տեղ տեղ իր ձայնը պէտք եղած օժանդակութիւնը չբերաւ իրեն։ Պ. Զարիֆեան Բասթորի դերով ցոյց տուաւ թէ զինք չյատկանշող տիպարներ ալ կարող է ցայտեցնել։ Տիկ. Արմենեան գոհացուցիչ էր Տիկ. Ալվինկի դերին մէջ, սակայն չուինն աւելի մանկամարդ։ Պ. Մանուէլեան և Տիկ. Ստեփանեան անսապմիը չատ ցայտուն բռնեցին։

«ՀԱՄԼԷԹ»

Համլէթը առջի գիշեր կրկնուեցաւ Վարիէթէի մէջ իր շքանդէս տաղանդաւոր դերասանուհի Տիկ. Սիրանոյշ։ Ուրախալի է որ Բեռայի հասարակութիւնը կրցած էր կամ աւելի ջանացած էր պէտք եղած խանդավառ ընդունելութիւնը ընել Տիկ. Սիրանոյշի, որ Համլէթի դերով անգամ մըն ալ պանծացուց իր տաղանդը։ Մաղկեփսնջեր և ծաղկեպսակներ նուիրուեցան տաղանդաւոր դերասանուհիին՝ Բեռայի էսեան վարժարանի ուսուցչական խումբին, բժշկական վարժարանի ուսանողութեան և Տիկ. Զապէլ Ասատուրի կողմէ. միջնարարի մը պատուն երկու աղջիկներ թռցուեցան Տիկ. Սիրանոյշի վրայ՝ օթեակի մը մէջէն։ Ներկայացումէն վերջ Տիկ. Սիրանոյշ երիտասարդներու կողմէ խանդավառ ցոյցերով իր բնակարանը տարուեցաւ։

ՍԻՐՈՒՆԻ

Գ. Վ.— Առաջիկայ չորեքշաբթի գիշեր Բեռայի մէջ Արէլեան-Արմենեան-Զարիֆեան խումբին վերջին ներկայացումը կը տրուի՝ ԷՐՆԱՆԻ՝ ի պատիւ տաղանդաւոր և համակրելի դերասան Պ. Զարիֆեանի։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ թագաւորը և թագուհին այցելեցին Ռուսիոյ Զարին։ Զափազանց ջերմ ու սիրալիր եղաւ ընդունելութիւնը։ Զարսքօէ-Սելօի պալատան մէջ տրուած հացկերոյթին երկու Զարերուն կողմէ նշանակալից բաժակաճառեր արտասանուեցան։ Մորնինկ-Բօսդի կը հեռագրուի թէ Պուլկարիոյ թագաւորը մտադիր է եղեր զինուորական դաշնագրութիւն մը կնքել Ռուսիոյ հետ։ Նովոյե Վրեմիա այս այցելութեան առթիւ կը գրէ. «Նկատի ունենալով Պալքաններու անառոյգ կացութիւնը, պալքանեան ամէնէն հզօր պետութեան վեհապետին տեսակցութիւնը ռուս քաղաքական աշխարհին հետ՝ մասնաւոր կարեւորութիւն մը կը ստանայ։ Ֆէրտինանտ թագաւորին այցելութիւնը ի Բեռերսպուրգ քաղաքական նպատակով մը կատարուած չէ։ Բայց պարագաները աւելի զօրաւոր են քան անձնական դիտաւորութիւնները։ Պուլկար թագաւորը իր ժամանակին մէկ մասը պիտի նուիրէ Արեւելքի դէպքերուն որոնք կը կնճռոտին։ Մենք կ'ուզենք հաւատալ թէ այն որոշումները որոնք պիտի տրուին այդ վեհապետին Ռուսիա այցելութեանը մրցողին, պիտի անհետացնեն վտանգը այն վիճեռուն որոնք կը պատրաստուին՝ փուռաիրութեան, մեքենայութիւններու և կուրացումի երեսէն։ Դատողութեան պակասը, պատահմանատու պետական մարդոց շատ մեծ փութկոտութիւնը կրնան ոչ միայն պալքանեան թերակղզին քարաքէր փոփոխումի մը ենթարկել, այլ և արիւնհեղութիւն առաջ բերել որ կրնայ շատ աւելի հեռուները տարածուիլ այն երկիրներէն որոնք պզգնապատճառը պիտի ըլլան։ Պուլկար վեհապետին կը մաղթենք բարեբաստիկ ընակութիւն մը և յաջողութիւն իր ձեռնարկներուն որոնք կը ձգտին Պալքաններուն մէջ խաղաղութիւնը պահպանել, որ զանազան կողմերէ վտանգուած է։ Ռուսիա ոչ պիտի տայ անոր՝ խաղաղութիւնը պահպանելու և արիւնհեղութեան առաջքն առնելու գործին մէջ։

** Սոֆիայէն կը հեռագրեն թէ պուլկար արքայական ամոլին Բեռերսպուրգ այցելութիւնը զարմանք պատճառեց պուլկար ժողովուրդին, վասն զի մինչեւ վերջին վայրկեանը գործը գաղտնի պահուեցաւ։ Կառավարական շրջանակները, որոնք գիտակ էին Ֆէրտինանտ թագաւորին դիտումներուն՝ աւստրոռուս համաձայնութեան բանակցութեանց վերաբերեալ առաջին լուրերը հրատարակուելնուն պէս, երկու պատճառներով կը բացատրեն այդ որոշումը. առաջինը այն է թէ Էլէոնորա թագուհին պէտք է ներկայանայ Բեռերսպուրգի արքունիքին, երկրորդ՝ թէ պուլկար ժողովուրդը պարտաւոր է անգամ մը ևս իր խորին երախտագիտութիւնը յայտնել Մեծ Ազատարար Ռուսիոյ՝ 82 միլիոն ֆրանքի փոխառութեան համար որ շնորհուեցաւ Պուլկարիոյ թուրքապուլկար վէճին առթիւ, որ ծագեցաւ Պուլկարիոյ անկախութեան հրատարակմամբը։

ԱՆԳԼԻԱ

Խորհրդարանական խմբակները կը սկսին քիչ մը ճշդել իրենց ընթացքը։ Գործաւորական խմբակին պետ Պ. Պէրնս յայտարարեց Երեսփ. ժողովին մէջ թէ իր կուսակցութիւնը կը պահանջէ լորտերու ժողովին ջնջումը և այդ մասնով կատարուած ամէն ոտնձգութեան պիտի աղակցի։ Կ'ուզէ որ Լորտ Ճորճի եւմացոյցը մէկ անգամէն քննարկուի՝ առանց մանրամասնութիւններուն վրայ վիճաբանուելու։ Վերջապէս ապահովութիւն կ'ուզէ թէ վիրոյի օրինագիծը պիտի ներկայացուի և վիճաբանուի յառաջիկայ եւմացոյցին յանձնումէն առաջ, որ մոռալուա է։ Ներքին գործոց Նախարար Պ. Ռինսբրն Զորչիլ խօսք առնելով յայտարարեց թէ կառավարութիւնը ամենայն վճռաութեան հարցը պիտի ներկայացնէ ի մասին եւմացոյցին և Լորտերու վերջին, բայց նախ պէտք է որ առուար մեծամասնութիւն մը գտնայ եւմացոյցին վրայ՝ լորտերուն դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն մանրամասնութեանցը սկսելէ առաջ։ Առանց այդ ստուար մեծամասնութեան՝ աւելորդ և անճարակ բան կ'ըլլար ծրագրուած միջոցները յայտնել։ Կառավարութիւնը, որուն կեանքը կախում ունի լորտերու վերաբերեալ առաջարկներէն, կը խնդրէ ուրեմն Երեսփ. ժողովէն իր աջակցութիւնը՝ քուէարկելով ուղերձը և վարկերը։ Կարգ մը արմատականներ կը կշտամբեն կառավարութիւնը՝ թագաւորէն երաշխաւորութիւններ առած չըլլալուն, յեռոյ գործաւորական կուսակցապետ Պ. Թէյր Հարտի կը յայտարարէ թէ վերջին դէմ պիտի քուէարկէ։ Կ'ուզէ որ ատոր վերաբերեալ անօրինութիւնները միւնոյն ժամանակ ներկայացուին երկու ժողովներուն ալ՝ եւմացոյցին առաջ, և այս վերջինին քուէարկութիւնը մերժուի եթէ վերջնն ջնջուած չըլլայ։ Իռլանդացի ազգայնական կուսակցութեան ընթացքը հիմակ աւելի նպաստաւոր կ'երեւայ։ Դալով պահպանողականներուն, իրենց ընթացքը բացատրուեցաւ այն ճառին մէջ զոր Պ. Պալֆուր արտասանեց սահմանադր. քլիւպին մէջ։ Կ'ըսէ թէ միութենականները չպիտի կնճռոտեն կառավարութեան գործին դժուարութիւնները ի մասին եւմացական կացութեան, բայց թէ լորտերու վերաբերեալ սկզբունքի խնդրին վրայ անհաշտ պիտի ըլլան։ Երեսփ. ժողովին կացութիւնը անախորժ է ամէնուն համար, բայց կայսրութեան շահերը ամէնէն առաջ են։

Վերջին հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ Երեսփ. ժողովին մէջ, վիճաբանութենէ մը ետքը տրուս միջոցին կրթական նախարար Պ. Ուինսիմէն և եւմական նախարար Պ. Լոյտ Ճորճ քննադատած էին ընդդիմադիր կուսակցութեան առաջարկը մաքսային փոփոխութեան ի նպաստ, այդ առաջարկը մերժուեր է 254ի դէմ 285 ձայնով։ Ազգայնականները ձեռնպահ մնացած էին և գործաւորականները կառավարութեան կողմը բռնած։ Կացութիւնը երթալով ծանր հանգամանք կը ստանայ։ Ցիչեալ քուէն զանազան մեկնութեանց առարկայ կ'ըլլայ անշլ. մամուլին մէջ, որ զայն կը նկատէ իբրեւ նշան մը դահլիճին անկայունութեան։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՋԱՐ ՖԷՐԴԻՆԱՆՏ
ՕՐԹՕՏՕՔՍ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ԳԻՐԿԸ

(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Սոֆիա, 12 փետրուար

Ֆէրտինանտ թագաւորին Սոֆիայէն մեկնած առեւնները յայտնի էր թէ Պուլկարիոյ համար մեծ դէպք մը կը պատրաստուի։ Այսօր այդ կարծիքը աւելի կը հաստատուի։ Բաղաքական շրջանակներու մէջ կ'ըսուի թէ Պուլկար Վեհապետին Բեռերսպուրգ տուած այցելութեան հետեւանքը պիտի ըլլայ Ֆէրտինանտ թագաւորին օրթօտօքս Եկեղեցին ընդունիլը։ Կնքահայրը պիտի ըլլայ նոյն ինքն Ռուսիոյ Զարը։ Բեռերսպուրգէն Նախարար Մալինոֆֆն եկած հեռագիրները շատ կը զբաղեցնեն Նախարարները, որոնք գումարումներ կ'ընեն միտ, խորհրդակցելու համար։ Շուտով երեւան պիտի ելլէ պատրաստուած ձեռնարկը, որ անկախութեան հռչակման նման յանկարծական պիտի ըլլայ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՍԱՀՄԱՆԱԳԾԻՒ ԾԱՆՐ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄԸ

ՄԵԾ ԳՐԳՌՈՒԹԻՒՆ ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՄԷՋ

Մաթէն Սոֆիայի իր մասնաւոր թղթակցէն ստացած է փետրուար 22 թուակիր հետեւեալ հեռագիրը, Թուրքապուլկար սահմանագծի միջադէպերէն վրայ.— «Պատերազմական Նախարարը լուր առաւ թէ թրքական սահմանագծին վրայ ծանր միջադէպ մը ծագած է այսօր կէս օրէն յետոյ, և այս պահուս — իրիկուան ժամը 8—տակաւին վերջ չէ գտած։ Պաշտօնական աղբիւրէ ինծի տրուած տեղեկութեանց նայելով, Թուրք պահակագունդ մը ուզելով զինաթափ ընել Թօմրաշի լեռնոտ կողմերը գտնուող պուլկար պահակ մը, պուլկար զինուորները կայանէն դուրս հլլելով կրակ բրած ու սպանած են թուրք մը և երկու ուրիշ թուրք վիրաւորած։ Թուրք պահակագունդը, ետ քաշուելով դիրք բռնած ու քուռն հրացանաձգութիւն սկսած է։ Միւս կայաններն ալ սկսած են ֆիրացանաձգութիւն կատարել։ Այդ անսովոր հրացանաձգութենէն յուզուած, պուլկար ժողովուրդը դէպքին վայրը փութալով զինուած, կռիւին մասնակցութիւն ունեցած է։ Այն ատեն թուրքերը թնդանօթներու օգնութեան դիմելով, սկսած են թնդանօթ պարպել։ Պուլկարներն ալ արագաշարուած լեռային թնդանօթ մը բերել տուած են։ Բաւական երկար ընդմիջումներով կը շարունակէ այդ թնդանօթաձգութիւնը, որ ոչ մէկ դոհ պատճառած է Պուլկարներուն, իսկ թուրք մեռեալներուն և վիրաւորներուն թիւը չատ չէ։ Պատերազմական Նախարարը սահմանագլխի կայաններու հրամանատարներուն հրաման ղրկած է լրկ պաշտպանողականի մէջ սահմանափակուիլ։ Պուլկար կառավարութիւնը ոչ է քաղաքական կարեւորութիւն չ'ընծայեր այդ միջադէպին. բայց Մակեդոնիոյ Պուլկարներուն դէմ թուրք Պատերազմ. Ատեաններուն կողմէ արձակուած վճիռներուն առաջ բերած գրգռութիւնը նկատի առնելով, կը վախցուի որ թուրք պահակագունդերու անխորհուրդ յարձակումը հանրութեան կողմէ նոր գրգռում մը չհարմարուի, որ Պուլկարիոյ նկատմամբ տոլորական դարձած դէշ վարմունքի վրայ կուգայ աւելնալ»։

** Սոֆիայէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ փետրուար 24ի իրիկունը, կ. Պոլսէն արուած հեռագրական հրամանի մը վրայ, կրակը դադրած է Թօմրաշի սահմանագլխին վրայ։ Նոյն բանը բրած են նաեւ Պուլկարները։ Զինուորները պաշտպանողական դիրքերու վրայ քաշուած են։ Խառն յանձնախումբ մը քննութիւն պիտի կատարէ միջադէպին վրայ։ Պուլկար հեռագրական գործակալութիւնը կ'ըսէ թէ 21րդ զօրագունդին հրամանատարը քննութիւն կատարելով սահմանագլխին վրայ, տեղեկագրած է թէ թնդանօթ չէ գործածուած և հրացանաձգութիւնն ալ դադրած է ամէն կէտերու վրայ։ Վիճելի կը մնայ արահետ մը միայն, ուրկէ պուլկար պահակագունդերը կ'անցնին կը դառնան միտ։ Պուլկար կառավարութիւնը դիմումներ բրած է Կ. Պոլիս՝ իրերու վիճակը վերահաստատելու համար։

** Արաքային գործոց Նախարարութիւնը նոր հրահանգներ ղրկած է Սոֆիայի օսմ. դեսպանին՝ որպէս զի այս վերջինը ազդու դիմումի ընէ պուլկար կառավարութեան մօտ, խստիւ պատժելու համար սահմանագլխի վրայոյ ճախակի պատահած միջադէպերու հեղինակները։

** Թանի Սոֆիայի թղթակիցը կը հեռագրէ փետր. 23 թուով. «Մակեդոնիոյ պուլկարական կարգ մը պետեր սահմանագլուխը անցած էին՝ Պուլկարիա ապաստանելու համար։ Պուլկար կառավարութիւնը զանոնք արգելափակ ըրած է Թուրքիոյ սահմանագլխին հեռու զանազան քաղաքներու մէջ, որպէս զի տեղի չտայ օսմ. կառավարութեան բողոքներուն։ Այդ պուլկար պետերը բրօքականտ կ'ընեն և խռովութեան կեդրոններ կը ստեղծեն։

** Մաթէն կ'իմանայ թէ Պուլկարիոյ մէջ հանրային կարծիքը Թուրքիոյ հետ պատերազմ ընելու կողմնակից է, սահմանագլխի վերջին միջադէպերէն մեծապէս գրգռուած ըլլալով ժողովուրդը։

** Ֆիլիպէի պուլկար սպաները բուն խօսքերով յայտարարած են թէ պէտք է պատերազմ յայտարարել Թուրքիոյ մէջ։ Մեծ գրգռութիւն կը տիրէ։

** Բեռերսպուրգի մէջ կը կարծուի թէ երկու Զարերուն կողմէ Զարսքոյէ Սելօ արտասանուած բաժակաճառերը ակներեւօրէն կ'ապացուցանեն որ Ֆէրտինանտ թագաւորը կը ջանայ Նիքօլա կայսեր ուշադրութիւնը հրաւիրել Մակեդոնիոյ Պուլկարներուն վրայ։

ԱՀԱՒՈՐ ԲԻԶԱՆ ՊԻՇՕԻ ԿԱՐԾԻՔԸ

ԿՐԷՏԷԻ ՄԱՍԻՆ

Ֆրանսացի երեսփոխան Պ. Ժոզէֆ Ռէյնաքի որդին Պ. Ա. Ռէյնաք վերջերս դրքոյկ մը հրատարակելով կրէտական խնդրոյն վրայ, կ'առաջարկէ որ կիպրոսը Անգլիոյ կողմէ Թուրքիոյ վերադարձուի, և ատոր փոխարէն Թուրքիա ալ Յունաստանի տայ Կրէտէն, քանի որ Անգլիա փորձով համոզուած է թէ անկարելի է ռազմական գործողութեանց խարիսխ դարձնել կիպրոսը։ Երեսփ. ժողովի Նախագահ Անդրէ Բիզա պէտի ղրկուած ըլլալով այդ գրքոյկէն, նախագահը սա պատասխանը տուած է. «Շնորհակալ եմ որ «Կրէտական Խնդիր» անուն ձեր գրքոյկէն ղրկած էք ինծի, որուն վերջին մասը, «Լուծումը» միայն կրցի կարդալ։ Այդ լուծումը, ձեր յղացածին համեմատ, «անլուծելի» կը թուի ինծի։ Թոյլ տուէք այդ մասին լիչեցնելու տափակ ճշմարտութիւն մը, որ ներկայ պարագային ալ կը պաշտպանի. երբ մարդ ոեէ բանի մը տէր չէ (և հոս ոեէ բանի մը վրայ չի գտնուիր խնդիրը), իրեն համար նշանակութիւն չունի ուրիշի մը տալ զայն։ Բարեբախտութենէ մը, Սելանիկէն չախորժիր ան, բայց հոն պիտի մնայ։ Կառավարութիւնը երբեք չէ խորհած ուրիշ տեղ փոխադրել զայն։ Ապաիւլ-Համիտ իր քով ունի հիմա սիրական զաւակը, Ապիտ, ու կիները։ Իր երեք աղջիկները ստուգիւ ամուսնանալու համար հոս եկած են, Լիւսի փաշայի զաւակներուն հետ կարգուելու նպատակաւ։ Ապաիւրահիմ իշխան 17 տարեկան է և Պոլիս եկած է՝ ուսումը կատարելագործելու համար։ Համիտ բնաւ չի պիրեր այդ զաւակը։ Գալով Համիտի հարստութեան, Շեվքէթ փաշա բան է թէ գանձնկեց Սալթանը աղքին առած է ամբողջ հարստութիւնը 15 միլիոն ոսկի, և չատ քիչ բան մնացած է իրեն։

ՍԵԼԱՄԼԸԳԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Սելամլըգի արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Պէշիքթաշի Սինան Փաշա մզկիթին մէջ։ Ներկայ էին պատերազմական, ծովային և Էվգաֆի նախարարները։ Գոց կառքերով մզկիթին դիմաց կը գտնուէին կայս. իշխանուհիներ և պալատականներ, որոնք Սալթանին մեծարանքներուն արժանացան։ Բազմութեան մէջ ֆրանսացի աղքատ կին մը մարած ըլլալով երկրորդ Դատրը հրամայեց հարկ եղած դեղերը պատրաստել և դրամական նուէր մը ըրաւ։

** Սելամլըգէն յետոյ, Սալթանը, զբօսական պատրաստ մը կատարելու համար Օխլամուրի քէօշկը գնաց։

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ

Ցառաջիկայ մարտի ամսուն սկիզբը զէնքի առակ պիտի կանչուին Կ. Պոլսէն առնուած նոր զինուորները։ Բ. Գ. զօրանակները պիտի ղրկուին այդ զինուորները։ Բուսմէլիի նոր զինուորներն ալ պիտի տեղաւորուին Ա. զօրանակին (Կ. Պոլիս) մէջ։

ԲՈՒՆԱՐԱԲՈՒԱԾ ՀՈՂԵՐԸ

Բ. Դուռը յանձնաժողով մը պիտի կազմէ, Անատոլու ղրկելու համար զայն, որպէս զի նոյն Յանձնաժողովը քննէ վիճելի հողերու խնդիրը և իրենց բուն աւերուն վերադարձնէ այն անչարժ ինչքերը, որոնք համիտեան բէժիմի օրով գրաւուած էին։

ՀԱՅՈՒՈՅՄԱՆ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Թուրքեւռուսական պատերազմէն վերնասուած ռուսահպատակներու ըլլալիք վնասներու հատուցման խնդիրը Լահէի Իրաւարարական Ատեանին առջեւ հանուած է։

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԵՐԵՍԵՌՈՑԹՔ

ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Բարիզի Իսլամները, անցեալ գիշեր, կէս-արեւելեան, կէս-արեւմտեան երեսկոթ մը սարքած են ի նպաստ Իսլամական Եղբայրութիւն անուն մարմնոյն, որ երեք տարիէ ի վեր հիմնուած է Բարիզի մէջ, և որուն նպատակն է մոլեռանդութեան դէմ պայքարիլ, առանց քաղաքականութեամբ զբաղելու։ Երեկոյթին ներկայ էին Քօմորեան կղզիներու Սուլթան Սաիտ Ալի, եղբայրը և որդին, օսմ. հիւպատոսը, դեսպանատան պաշտօնատարները, բազմաթիւ կիներ՝ չքեղ արդուզարդերով, արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնատարներ։ Թուրքերէն արաբերէն, Ֆրանսերէն երգերէ զատ նուագ ու պար տեղի ունեցած է։ Վիքթոր Հիւկոյէն ու Միւսէյն կտորներ արտասանուած են։ Յետոյ ներկայացուցած է «Սուլթանին Անկումը» անուն մէկ արար առամ մը, բուն ծափահարութեանց արժանանալով։ Պէտք է յիշատակել նաեւ երկու ամաթէօրներու Տէր և Տիկին Կիւրճեանի ձեռք բերած յաջողութիւնը Կովկասեան պարերու մէջ, որոնք ջերմագին գնահատուած ներկաներու կողմէ։

ՀԱՅԿՍԸՐՈՑԹ

Միւլքիէ վարժարանին նախկին ուսանողները, առջի իրիկուն, Թօքաթլեանի մէջ շքեղ հացկերոյթ մը տուին ի պատիւ իրենց նախկին ուսուցչին՝ եպարքոս Հագգը փաշայի։ Ուրախունչութիւնը հոգի կը մասնակցէին ճաշին։ Հրաւիրեալներուն մէջ կային նախարարներ, երեսփոխաններ, և բարձր պաշտօնատարներ։ Հայկերոյթէն յետոյ՝ Հագգը փաշա խօսք առնելով շնորհակալութիւն յայտնեց իր նախկին աշակերտներուն։ Ուրիշ ճառեր ալ արտասանուեցան։ Եպարքոսը երկրորդ անգամ նորէն խօսեցաւ։ Ներկաներուն խմբանկարը քաշուեցաւ։

ԹԷՄԻԷԹԻԻՆ ՑՈՒՐԳԸ

Կ. Պոլսոյ կուսակալութիւնը մայրաքաղաքիս մէջ հաստատուած բոլոր ընկերութիւններէն ուզած էր պաշտօնական ցանկը։ Մինչեւ հիմա ոչ է ընկերութիւն պատասխանած չըլլալով այդ հրաւէրին, նոյն կուսակալութիւնը դարձեալ ուղած է այդ ցանկը։

ԱՒՍՊԻԼ ՓԱՇԱՅԻ ՕԱՋՈՐԴԸ

Լոնտոնէն հասած հեռագրի մը նայելով, օսմ. դեսպանական գործակատարը երկար տեսակցութիւն մը ունեցած է Կէմալ փաշայի հետ, որ նոր վերադարձած է Կ. Պոլսէն։ Այդ տեսակցութեան մէջ անգլիացի ծովակալը երեք պաշտօնակիցներու անուններ առաջ բերած է, որոնք համբաւ կը վայելեն անգլ. նաւատորմին մէջ բայց պէտք է բրիտանական նաւատորմի արտօնութիւն ստանալ։ Կը յուսացուի որ մօտերս անգլիացի ծովակալ մը պիտի յայտնուի Կէմալի փաշայի՝ իր վերին հրամանատար օսմ. նաւատորմին։

ԱԼԵՔՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՅՇՆՕՐԷՆԸ

Հանգուցեալ Համիտի պէյի տեղ հնութեանց կայս. թանգարանի տնօրէն կարգուած է նախորդ քաղաքապետ և թանգարանին նախկին դեր.տնօրէն Խալիլ պէյ որ Համիտի պէյի եղբայրն է։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՍԻՐԲԱՖԻԻԻ ՑՈՒԱՄԸ

Գերմանահպատակ աղջիկ մը, Սոֆի անուն, 16 17 տարեկան, Շբիկլը վաճառատան մէջ կարուէի, առջի օր, բէվոլվէրի հարուած մը պարպեց կառախումբին սպասող մարդու մը վրայ, որուն չհանդիպեցաւ գնդակը։ Ոստիկանութիւնը երկուքն ալ ձերբակալեց ու պահանջոց տարաւ։ Նորատի աղջիկը յայտարարեց թէ այդ մարդը, որ Հէրման Ռօթնակէլ կը կոչուի և յանձնակատարի մը քով կ'աշխատի, իր մօր սիրահարը եղած է և այդ պատճառաւ իր նշանածն ալ լքած է զինքը։ Սօֆի կ'ըսէ թէ Հէրման իր հայրն է, բայց չուզեր իբր իր զաւակը ճանչնալ զինքը։ Հէրման բացարձակապէս կ'ուրանայ իրեն վերագրուածները։

ՊԱՏՇՈՒԻ ԲՈՆԱԲԱՐՈՒՄ

Նագուպ անուն մարդ մը, անցեալ իրիկուն, Աիչէ անուն Թուրք կնոջ մը վրայ յարձակեցաւ, պատիւը բռնաբարելու համար։ Աիչէ բուռն կերպով դիմադրած ըլլալով, նագուպ ծանրապէս վիրաւորեց զայն։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Անցեալ օր նմանօրինակ դէպք մըն ալ պատահեցաւ Սկիւտարի մէջ։ Թուրք գինով մը բռնի համբուրեց հայ դեռատի աղջիկ մը։

ԿԱՅՍԱԴԻ ՇՈՒՆ

Առջի օր, Շիշլիի մէջ, կառաջ չուն մը խածաւ երկու տղաք, որոնք կառաղաբուժական հատատուութիւնը ղրկուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՑ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Իտան Ֆիքրիէն եռաքը Ասաֆ պէյն է որ իր այցելութեամբը կը պատուէ Օսմանեան մայրաքաղաքը և մասնաւորապէս Հայերը։ Այս մարդը, կամ աւելի ճիշդը մարդու նմանող այս հրէշը երբ առաջին անգամ մը ազատ արձակուեցաւ Ճէպէլը Պէրէքէթի Պատերազմ. Ատեանէն, ոչաւ իր նախիրներուն վայրը պտըտիլ արձակ համարձակ այն յուսով որ՝ լաչխարհի վրայ չպիտի գտնուէր արդարութիւն մը որ իր ոճիքէն բռնէր։ Բայց Կիլիկիոյ դաշտերուն մէջ ինկող իր անթիւ անմեղ զոհերուն արիւնը արդարութիւն կ'աղաղակէր։ Եթէ այս երկրին մէջ տակաւին կար յիսին խիղճ մը, անհնարին էր որ առանց եզական ոճրագործ մը անպատուհաս պարէր։ Եւ բողոքները բարձրացան ամէն կողմէ։ Պարիսրքը ձայնատարը հանդիսացաւ այդ բողոքներուն։ Ոճրագործը չհանեցաւ կացութեան։ Կառավարութիւնը արամադրութիւն կը յայտնէր նորէն դատելու զայն։ Մարդը հաշուեց. հապա եթէ ուրիշ Պատերազմ. Ատեան մը արդարութեան ճշդրիտ ըմբռնումը ունենար ու զինքը բարձրացնէր այն կախաղանը որմէ հրաքով միայն ազատած էր։ Ու... փախաւ։ Բարիզի մէջ ան սպասեց գործին ելքին։ Իր բացակայութեանը, արդարև, նորէն քաշուեցաւ ուրիշ Պատերազմ. Ատեանի մը առջեւ, որ քայլ մը աւելի մօտենալու համար արդարութեան՝ այս անգամ Ճէպէլը Պէրէքէթի այդ հանձած վարած կառավարիչը դատապարտեց... չորս տարուան կարեւոր պաշտօններէ զրկումի։ Այս վճիռը անչուշտ ափիբերան թողուց ոճրագործը Բարիզի մէջ... Ինքը կախաղանին ճօճումը կը տեսնար հեռուէն և ահա «ծնաւ մուկն չնչին»։ Չորս տարի կարեւոր պաշտօն չպիտի վարէ եղեր. շա՜տ լաւ. ուրեմն կրնար անկարեւոր պաշտօններ վարել։ Եւ երաղելով հանդերձ այն տարօրինակ արդարութեան վրայ որ ատանկ անեղ.՝՝ պատիժ մը կը տնօրինէր իրեն պէս անզուգական չարագործի մը համար, Ասաֆ պէյ, ա՛լ վախնալու բան մը չունենալով, կապեց ուղեւորի պայուսակը ու ճամբայ ելաւ դէպի Կ. Պոլիս, ուր իր ներկայութիւնը ծանուցուեցաւ երկկ բոլոր հայ մամուլին կողմէ։ Ողջոյն ուրեմն արիւններու այս զազիր հերոսին։ Կ'ենթադրեմ որ իր ազգակիցները ջերմընդունելութիւն մըն ալ բրած են այդ հայասկուլ ճիւազին։ Կ'ենթադրեմ նաեւ որ արդէն իսկ սկսած է իր դիմումներուն ուր որ անկ է՝ ատանալու համար, ըստ արձակուած վճիռին, անկարեւոր պաշտօն մը։ Մենք գիտենք սակայն թէ Արեւելքը առաձգականութեան երկիրն է, ուր կրնան կարեւորները անկարեւոր դառնալ, և փոխադարձաբար։ Շատ հա-

ւանական է որ կարեւոր պաշտօնի մը առժամապէս անկարեւորի հանգամանք տուելով՝ յանձնուի ՃԷպէլը Պէրէքէթի այդ կոչուած վագրին։ Եւ այսպէս գործադրուած ըլլայ արդարութիւնը երկիրներու լաւագոյնին մէջ, որ մերն է։ Բայց այս առթիւ պէտք է սակայն անգամ մըն ալ աչքի առջեւ ունենալ այն հոգեբանութիւնը որուն անշուշտ պիտի մատնուի Թուրքիոյ հայութիւնը՝ երեւոյթի մը առջեւ որ որքան գայթակղեցուցիչ այնքան ալ ընդվզեցուցիչ է։ Ասանկ բան տեսնուած չէր։ Մարդը՝ Կիլիկիոյ մէջ իր կատարած բեղմնաւոր ազատագրիչին վարձքը առնելու եկեր է։ Ու պիտի սատանայ դայն... անտարակոյս բոլոր տրամադրութեանը այն սահմանադրութեան, որուն քանի մը յօդուածները Հիւսէյնձատիտ պէյ դեռ երեկ Հայոց Պատրիարքին աչքը կը խոթէր, դպրոցներու խնդրին առթիւ անոր հանած շրջաբերականը չեղոքացնելու համար։ Բայց սակայն տարբեր, բա՛լորովին տարբեր խնդիր է, ըստ Թանինի խմբագրապետին։ Ոչ-իսլամներու դարաւոր առանձնաշնորհումներուն եկա՛ւ մի խնդիրը, օսմ. Սահմանադրութիւնը տաքի կ'ելլայ կը կանգնի. բայց երբոր հաղարաւոր անմեղներու արեան մէջ լողացած հիւղի մը պատուհասումին վրայ կը դառնայ խնդիրը, լռէ՛ ու անցիր։ Քաղցե՛ր երկիր։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ՌԱՐԹՈՂ ՓԱՇԱՅԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

Ինչպէս գրած էինք առջի օր, Արբահամ փաշա Բարթող Աղէքսանդրիայէն հեռագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, կը ծանուցնէր թէ Երուսաղէմի միաբանութենէն Մովսէս Սահական անուն աբեղա մը վանքէն ս թթած կարգ մը գողոնները ծախելու միջոցին ձերբակալուած էր։ Ս. Պատրիարք Հայրը անմիջապէս հեռագրով յանձնարարած ըլլալով Բարթող փաշայի որ այդ անձին ինքնութիւնը ստուգելով գողոնները եթա առնուին, Արբահամ փաշա նոր հեռագրով մը կը տեղեկացնէ Պատրիարքարան թէ յիշեալ Մովսէս Սահակեանը, իր գողոններով միասին, ընդ հրկողութեամբ, ճամբայ հանուած է, հոն հարկ եղած քննութիւնը կատարուելէ վերջ Պոլիս ղրկուելու համար։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԱԶԳ. Վ.ԱՐԺԱՐԱՆԸ

Խասգիւղի Թաղ. Խորհուրդը լուրջ չանքեր կ'ընէ առաջացնելու համար գիւղին Ս. Ներսէսեան երկսեռ վարժարանը որուն աշակերտները խիստ շատցած են վերջերս, գիւղին մէջ գտնուող մասնաւոր վարժարանի մը փակուելուն հետեւանքով։ Այս նպատակաւ կրթասէր անձերէ Հոգաբարձութիւն մը կազմուած է որ պիտի հսկէ վարժարանին կրթական ու նիւթական վիճակին բարելաւումին։ Այս Հոգաբարձութեան անդամներն են Տեարք՝ Սմբատ Բիւրատ, Տիրան Միքայէլեան (Ատենապետ), Հայկազն Սէմէրճեան (Գանձապետ), Հմայեակ Շիշմանեան և Ստեփան Թերխան (Ատենադպիր)։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Մեծ Նոր խանի Ազգ. հիւանդանոցին մէջ քարտուղարութեան պաշտօնի կոչուած է ծանօթ ուսուցիչ Գրիգոր էֆ. Վաղնչեան։

ԻՍԼԱՄԱՑՈՒԱԾ

Սեբաստիայէն հեռագրելով Պատրիարքարան թէ Հայ աղջիկ մը բռնի իսլամացուած է, կը խնդրուն որ այս առթիւ հարկ եղած դիմումն ըլլայ որու որ պէտք է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ իրիկուն Մայր եկեղեցի իջնելով նախագահեց երեկոյեան ժամերգութեան և Տեառնընդառաջի նախատօնակին։ Նկեղեցին լեցուած էր երկեռ բազմութեամբ որ զմայլանքով ունկնդրեց «Քրիստոս փառաց Թագաւոր»ն։ Շարականին զոր դպիրներն այնքան քաղցր կերպով կ'երգէին, առաջնորդութեամբ իրենց դպրապետ Գրիգոր էֆ. Մէհէրեանի։ Ն. Սրբազնութիւն այս առտու հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ և իր հոգեշունչ քարոզութեամբ պիտի մխիթարէ ժողովուրդը։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

Իր ուրբաթ օրուան նիստին մէջ հետեւեալ որոշումները տուաւ. 1. Ս. Պատրիարք Հայրը գրով մը կը յանձնարէր քացառիկ կարգադրութիւն մը ընել ուսուցչական վկայագրի ստացմանի համար, ա՛յն ուսուցիչներուն նկատմամբ, որոնք 30-40 տարուան արդիւնաւոր պաշտօնավարութիւն մը ունեցած են։ Խորհուրդը նկատելով որ՝ փոխանակ բացառիկ անօրինութիւններով՝ կանոնական պայմանները այլափոխելու, լաւագոյն է այս մասին ընդհանուր կերպով յատկուածական յօդուած մը ներմուծել ուսուցչական հրահանգին մէջ, պարտաւորեց այդ յաւելուածը։ 2. Ուսուցիչ Յակոբ էֆ. Բագրատունիի պատրաստած «Մանկավարժական և իմաստասիրական հոդերանութեան» դասագիրքը կանոնական քննութեան ենթարկեց։ 3. Բեւրայի վարժարաններուն տնօրէն Գրիգոր էֆ. Մարգարեան երկար դիտողագրով մը վերաքննութիւն խնդրած ըլլալով իր չվաւերացուած Աղդ. Պատմութեան դասագիրքին մասին, Ժողովը իր անդամակիցներէն մէկուն նախաքննութեանը յանձնեց այդ գիրքը։ 4. Սանասարեան վարժարանի ընթացաւարտներէն Վահագն Իշկալացեանի և Դեղամ Ատատուրեանի վկայական տալ որոշուեցաւ։ 5. Խորհուրդը տեղեկանալով որ ուսուցիչ Արշակակէս էֆ. Գոյսճեանի պահանջքի խնդիրը ցարդ չէ կարգադրուած Օրթագիւղի Թաղ. Խորհուրդին կողմէ, որոշեց յանձնարարել գոհացուցիչ տնօրինութիւն մը ընել և կարգադրել այդ հարցը։ 6. Ծովային նախարարութիւնը 36 աշակերտներու ուսումնական կարողութեան անբաւականութիւնը յայտնելով, պէտք կը տեսնէր յառաջիկային համար պատրաստել զանոնք։ Խնդրարկու ուսանողներուն հաղորդուեցաւ այս պարագան որպէսզի հրահանգուին և առաջին առթիւ բացուելիք ծովային վարժարանի չորրորդ դասարանին պատրաստուին։ 7.— Ակնայ Թաղ. Ժողովին կարծիքը հարցուած ըլլալով Նարեկեան ընկերութեան կազմութեան մասին, նոյն ժողովը գրով մը իր հաւանութիւնը կը յայտնէր։ Այս վերջինիս բաւական նկատուելով և կանոնագիրն ալ բարեփոխուած ըլլալով, որոշուեցաւ այդ ընկերութեան կազմութիւնը Խառն Ժողովի վաւերացման ենթարկել։ 8.— Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհուրդը տեղւոյն վարժարանին կազմութիւը ծանուցանելով, վաւերացումը կը կը խնդրէր։ Խորհուրդը յառաջիկային վերապահեց անոր վաւերացումը, բացատրութիւն մը ստանալու համար։ 9.—Պատրիարքարանի փոխանորդը գրով մը կը հարցնէր թէ վիճակին վարժարանները Միացեալ ընկերութեան մասակարարութեան ներքեւ գտնուելով կը գտնուին նաեւ Ուսումն. Խորհուրդի իրաւասութեան ներքեւ։ Խորհուրդը որոշեց հաստատական պատասխան տալ այս հարցումին։ 10.— Էսկի Շէհիրի Թաղ. Խորհուրդը կը յայտնէր թէ տեղւոյն վարժարանին Հոգաբարձութիւնը նպատակ ունի՝ մանչերու յարկաբաժինը երկրորդական (իտաթէ) վարժարանի ատիճանին բարձրացնել և հրահանգ կը խնդրէր։ Խորհուրդը որոշեց նախապէս տեղեկանալ թէ տարրական կանոնաւոր վարժարան մը գոյութիւն ունի՞ հոն և եթէ հոգացուած է այդ պէտքը։ հրահանգ տալ բարձրացոյն նախակրթարանի վերածելու։

ՏՕՔԹ. Մ. ՉԻԼԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ՄԱՍՆԱԳԻՏ

Զղային, Ներքին եւ տղայոց հիւանդութեա՛ց

Տօքթ. Չիլեան որ երկար տարիներէ ի վեր Բարիզի մէջ բժշկութեամբ զբաղած է, այս անգամ մայրաքաղաքս գալով հաստատուած է Մագրիգիւղ։

Բացի զղային, ներքին և տղայոց հիւանդութիւններէ, զորս Բարիզի հռչակաւոր մասնագէտ բրօֆէսէօրներու քլինիքներուն մէջ կատարելագործուած է, կը դարմանէ նոյնքան կարողութեամբ մարթի և կանանց յատուկ ամէն հիւանդութիւններ։

Կը գտնուի Մագրիգիւղ, Սթանպոլ ճառատէսի իր բնակարանը, ամէն օր մինչեւ իրիկուն, իսկ Դշ. և Ուր. օրերը մինչեւ կէս օր միայն։ Դշ. և Ուր. օրերը կէս օրէ վերջը Սամաթիա, Հայկ էֆ. Ալլանվէրտեանի դեղարանին յարակից տան մէջ, ուր՝ ուրբաթ օրերը կը խնամէ նաեւ ձրի հիւանդներ։

10—1

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԹԵՐԹԵՐՈՒՆ ՎԱՐՔԻ ՄԱՍԻՆ ՕՐԻՆԱԳԻԾ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊԷՏՔԵՐ ԵՒ ՉՆՉԱՆ

Օսմ. Խորհրդարանը գումարուեցաւ երէկ ժամը 6ին։ Նախագահն էր Ահմէտ Բիզա։ Առաջին նիստին Նախ կարդացուեցաւ Թուրքիոյ մէջ հրատարակուող ամէն լեզուէ օրաթերթերուն և շաբաթաթերթերուն մասին օրինագիծ մը որ եպարքոսութեան կողմէ ղրկուած էր ժողովին վաւերացուելու համար։ Այս օրինագիծը կը բաղկանար չորս յօդուածներէ և այդ յօդուածներուն համաձայն կառաջարկուի օրաթերթերը ձրի փոխադրել. իսկ մնացեալներէն չատ պզտիկ վարձք մը առնել։ Քննութեան համար ղրկուեցաւ Դավանիոն Մաւիէ Ինճիւմէնին.

Յետոյ Ժողովը անցաւ օրակարգ. որուն առաջին խնդիրն էր՝ Տօքթ. Տաղաւարեանի կողմէ տրուած թագրիր մը՝ քսանէրու հարցումներ պարունակող՝ Երկրագործական նախարարին ուղղուած։ Անտառաց, հանգոյց և երկրագործութեան նախարար Մավրօքօրտաթօ էֆ. և երկրագործական ճիւղին տնօրէն Սթրաթի էֆ. մի ըստ միոջէ պատասխանեցին առաջին չորս հարցումներուն։ Տաղաւարեան էֆ. կը հարցնէր թէ՝ ինչո՞ւ կարգ մը անկարող ուսանողներ ղրկուած են Եւրոպա. ինչու երկրագործական նախարարութիւնը իր հաշիւները չէ մատուցեր հաշուակալութեան դիւանին. թէ ինչո՞ւ Սելանիկի Երկրագործական վարժարանին չէնքը կը վաճառուի. թէ՝ ինչո՞ն Հայգալրի երկրագործական վարժարանը, փոքրի արտ, դրագարան, աշխատանոց ունի։ Այս վերջին խնդրին առթիւ Տօքթ. Տաղաւարեան ըսաւ թէ՝ Պուլկարիոյ երկրագործական վարժարանները աւելի բարեկարգ և յառաջադէմ են. մինչդեռ ըսաւ, հոս մեր Հալգալրի վարժարանին մէջ փորձի արտ մը իսկ չունինք։ Սթրաթի էֆ. դայրոյթով եւաւ և պոռաց. «առա՛ կը խօսի Տաղաւարեան էֆ.»։ Ժողովականները ամէնքը մէկ յարձակում գործեցին այդ յոյն մուավինին վրայ որ անմիջապէս և իբրու ետեւէ մէկ քանի անգամ եւ առաւ խօսքը, յայտնելով թէ՝ յուզուեր է Տաղաւարեան էֆ.ի բերնէն իմանալով որ Պուլկարիոյ մէջ երկրագործ. վարժարանները աւելի բարեկարգ են. ատիկա գոնէ մենք պէտք չէ ընենք ըսաւ։ Զորս հարցումներէն վերջը նախագահը դադար տուաւ. ժամը 9ին բացուեցաւ Բ. մասը՝ շարունակուելու համար կիսատ մնացած վիճաբանութիւնը։ Սակայն տրուած թագրիրով մը, որոշուեցաւ վիճաբանութիւնը չարունակել երբ Դիւանէին երկրագործական բաժինը վիճաբանութեան դրուի։ Տաղաւարեան տեսնելով որ իր հարցումները ջուրը կ'իյնան և իր գիտութիւնը ցուցադրելու առիթը ձեռքէն կը թռչի, բուռն կերպով բողոքեց թէ՝ պէտք է շարունակէ իր հարցումները. նախագահը պնդեց որ այլեւս ժողովը որոշած է Տաղաւարեան դադարեալ պնդեց. պօռաց, կանչեց. կարմրեցաւ. ոտքերը գետնէր վարկաւ տղու պէս և երբ տեսաւ թէ՝ այս ամէնը օգուտ չբերին։

—Ուրեմն բողոքելով կ'երթամ ըսաւ.

—Հայա՛ է՛ ուղղրլար օլսուն, բոին մէկ քանի հոգիներ...

Տաղաւարեան բարկացած առաւ քալեց նախագահին քովէն և գնաց... տեղը նստաւ։

Ասկէ առաջ երկրագործական և քաղաքային անտառաբուժական ընդհ. վարչութիւններուն մասին օրինագիծ մը ղրկուած էր ժողովին։ Երկրագործ. նախարարին բացատրութիւններուն վրայ թէ՝ ատիկա օրինագիծ չէ այլ կանոնագիր, վերստին քննուելու համար ղրկուեցաւ Երկրագործ. Ճանձնաժողովին։

Մարդահամարին օրինագծին վիճաբանութեան ձեռնարկուելով, Ժողովը աւարտեց ամբողջութեամբ և ղրկեց դարձեալ Ճանձնաժողովին, սրբագրութիւնները կատարելու համար։ Այս առթիւ արաբ երեսփոխան մը թագրիրով մը առաջարկեց Մարդահամարի օրէնքը չի գործադրել նոյն տեղերը ուր արձանագրութեան գործողութիւն չէ կատարուած ասկէ առաջ։ Ժողովը մերժեց։

Ժողովը անցաւ յետոյ Բաբօռի օրի. նագծին վիճաբանութեան։

Նախ այդ օրէնքին սկզբունքով ընդունուելուն կամ մերժուելուն մասին վիճաբանութիւն եղաւ.

Նեսիմ Մազլիան.— Այս ամէնը սահմանադրական երկիրներու մէջ ջնջուած է բաբօռի դրութիւնը. ուստի մենք ալ պէտք է վերցնենք բաբօռը և միայն պահենք այն երկիրներուն համար որոնք այդ բաբօռը մեզմէ կը փնտռեն։

Տօքթ. Բիզա Թէվֆիգ.—Բաբօռի դրութիւնը ընդունուած է երկու բանի համար. մէկ մը կարգ մը մարդոց փախչիլը արգիլելու և սէկ մըն ալ հասոյթ գոյացնելու համար. ես երկուքին ալ կը հակառակիմ և կը մերժեմ. այս դրութիւնը կը վնասէ սահմանադրութեամբ քաղաքացիներու տրուած աղատութեան։ Ամէն մարդ աղատ է ուզած տեղը երթալու։ Ինչ կը խառնուին ինծի. եթէ ուզեմ Դրժողք անգամ կերթամ։ Ի՞նչու ես ատիպուած ըլլամ բաբօռ ցոյց տալ այն երկրին մէջ ուր ինձմէ այդ տեսակ բան մը չեն ուզեր. ինծի ո՛չ ոք կենայ արգիլել որ ես ուզած առնեմ, ուզած տեղս երթամ եթէ սահմանադրութիւն կայ։ Բռնապետական օրերու մէջ բաբօռի դրութիւն կար. բայց ատիկայ պատճա՞ռ մըն էր որ 90-95000 հայեր օտար երկիր չփախչէի Հայաստանէն. Ի՞նչպէս կը փախչէին. ուրիշ բան չէին ըներ, բայց եթէ բաբօռներուն դիմը կը բարձրացնէին։

Թալէաթ պէյ ըսաւ թէ՝ պէտք չէ ջնջել բաբօռը. այսքանը չարիաղանց կ'ըլլայ. քիչ մը ժամանակ անցնի և անկէ վերջ ջնջենք։

Մուֆիտ պէյ ևս ըսաւ թէ՝ բաբօռը ջնջելը երբէք աղատութեան վնաս չի տար։

Բիզա փաշա ևս ըսաւ թէ՝ աս դիւրութիւնը կարգ մը մեծ ոճրագործներու համար է, որպէսզի չի փախչին։

Սէյմի էֆ. ևս համամիտ գտնուեցաւ. նոյնպէս Մուսթաֆա Ասրէ էֆ.։

Նեսիմ Մազլիան.— Այս ամէնը պարապ բաներ են. փախչիլ ուզող մարդը դարձեալ կը՝փախչի. չէ՞ որ այստեղէն Իզմիր, Պէյրութ երթալու համար ճամբայ կ'ելլէ և անկէ օտար երկիր կ'անցնի։

Պօօս.— Բայց եթէ չոգենաւ չկայ. եթէ ատ փախչել ուզող մարդը... Լեռն է։

Տօքթ. Բիզա Թէվֆիգ.— Ասիկա մեր կառավարական պաշտօնեաներու բարոյականը ուրիշէ զատ բանի մը չի ծառայեր։

Մահմէտ Ալի պէյ.— Միայն ոճրագործներու համար բաբօռ ինչո՞ւ հաստատենք և ատոր երեսէն ժողովուրդը նեղենք։

Յետոյ քուէի դրուեցաւ և ժողովը սկզբունքով ընդունելէ յետոյ բաբօռի դրութիւնը, անցաւ առաջին յօդուածին։

Առաջին յօդուածը կը տարամադրէր որ ամէն օսմանցի օտար երկիր մեկնած ատեն պարտաւորիչ կերպով բաբօռ առնելու սոփրատուած ըլլայ։

Ֆէյզի պէյ.— Պէտք է ջնջել պարտաւորիչ բառը։

Տօքթ. Բիզա Թէվֆիգ.— Ինչո՞ւ պարտաւոր պիտի ըլլանք անպատճառ բաբօռ առնելու, երբ մեզմէ պանանջող չկայ. երբ Անգլիա կ'երթամ և հոն ինձմէ չեն ուզեր ինչո՞ւ անպատճառ ցոյց տամ թղթի կտոր մը և կամ դրամ տալով և գերպանս ցանեմ։

Պօօս.— Պարտաւորիչ բառին տեղը չկայ, եթէ ես փախչիլ ուզեմ չեմ կրնար փախչիլ. երբ ես այն տեսակ տեղ մը կ'երթամ ուր ինձմէ բաբօռ պիտի հարցնեն. եթէ ո՛չ, չեմ առներ. կ'երեւի այս «պարտաւորիչ» բառը դրած են որպէս զի պետական հասոյթներէն մէկը չի նուազի։ Բայց կառավարութիւնը փարա վատակելու համար ժողովուրդին աղատութիւնը չեն կասցներ։

Մահմէտ Ալի.—Ժողովուրդը պարտաւոր ըլլալու չէ բաբօռ առնելու. ուզէ կ'առնէ, ուզէ չ'առներ, թող ոստիկանութիւնը ինք ժամէէ թէ՝ ո՛վ կ'երթայ և ո՛վ կուգայ. ժողովուրդը աղատ է ուզած տեղը երթալու։

Նեսիմ Մազլիան.— Ո՛չ մէկ պետութիւն իր ժողովուրդէն բաբօռ կը պահանջէ, ընդհանրապէս օտարէն կը պահանջէ։

Հասան Թեմի.— Երբ մարդ մը ասկէ ճամայ կ'ելլէ Իզմիր կ'երթամ ըսելով և հոն կէ Անգլիա կ'անցնի ու յետոյ կ'ուգայ, ի՞նչպէս պիտի հասկնանք թէ՝ ուրկէ կ'ուգայ...։

Մահմէտ.— Ժողովուրդին այդքան չարփազանց աղատութիւն տալը կը վնասէ անոր. մեր սահմանադրութիւնը դեռ մէկուկէս տարուան է. ժողովականներէ մէկ երկու հոգի չափազանց և ծայրայեղ արմատական են. նախ ուզեցի են որ բաբօռը ամբողջովին ջնջուի. հիմակ ալ՝ կուզեն գոնէ մասնակի բան մը ձեռք ձգել. պէտք է այս յօդուածը նոյնութեամբ ընդունի. անիկա դեռ պէտք է մեր երկրին համար։

Ապտիլ Համիտ, հօճա Թէվֆիգ և Իսմ. Մահիր էֆ.ները համամիտ գտնուեցան Մէհմէտ էֆ.ի։

Տօքթ. Բիզա Թէվֆիգ.—Այս առթիւ կուզեմ ըսել Մէհմէտ էֆ.ի թէ՝ Սահմանադրական պետութեան մը պարտականութիւնները ես իրմէ չատ աւելի աղէկ գիտեմ, եթէ պիտի ընդունինք որ մեր երկրին մէջ ալ սահմանադրութիւն կայ։ Եթէ ես ամբողջ ժողովին առջեւ իմ կարծիքս պաշտպանելու համար առանձին ալ գտնուիմ, դարձեալ կը պաշտպանեմ. երբ բոլոր քաղաքակիրթ երկիրները ուր սահմանադրութիւն կայ, ընդունած և ջնջած են բաբօռի դրութիւնը՝ քաղաքային ազատութիւնը կապազ։ Արդ հո՛ս ալ պէտք է ջնջուի, եթէ սահմանադրութիւն կայ։ Ոճրագործներ կը փախչին եղեր. իբր թէ՝ ասկէ առաջ բռնապետութեան օրով. երբ բաբօռ կար և այնքան խստութիւն չէին փախչեր մեր հայ անմեղ հայրենակիցները. և բաբօռով կը փախչէին, բայց ինչպէ՞ս, մէկ բաբօռը 80-90-100 ոսկի առնելով. ասով մեր պաշտօնեաներուն բարոյականը խաթարելէ զատ ի՞նչ օգուտ կրնանք ձեռք բերել. ուզածնուդ չափ ինծի ուշադրութիւն ըրէք. եթէ ես միտքս դրած եմ փախչիլ, կը փախչիմ։ Չեմ ըսեր թէ՝ բոլորովին պէտք է ջնջուի, ո՛չ, բայց պարտաւորիչ ըլլալու չէ. միայն ուզողներուն տալու է. Անգլիա առանկ բան չպահանջեր. Ֆրանսա նոյնպէս, նոյնպէս ուրիշներ ալ. բայց տեսէք եթէ Ամերիկա պիտի երթաք անպատճառ առէք. հոն ուրիշ բաներ ալ կը փնտռեն... գերպանիա բաբօռը։ Չէ՞ որ քովերնիս արդէն ինքնութեան սեռակ մը պիտի ուզենք, անիկա հեռագրե՞ս հեղվասի է ի՞նչ է... (ծափեր)։

Ֆեհրիս պէյ.— Մէհմէտ էֆ. կըսէ թէ՝ Տօքթ. Բիզա Թէվֆիգ էֆ.ի ըրածը ծայրահեղ աղատականութիւն է. մինչդեռ պէտք է խստասովորիլ որ իր պօռալ կանչուռտիլը ծայրաբեղութիւն է. չեմ գիտեր թէ՝ ինչէ՞ն կը կարծէ որ մեր երկիրը կը խռովի, կը վրդովի եթէ բաբօռը ջնջուի։ ասոնք ուրկէ կը հանէ. Ի՞նչ օգուտ ունի մեղի բաբօռը. ոչ մէկ կերպ օգտակարութիւն ունի. ընդհակառակը եթէ բաբօռը հաստատենք և մարդիկ այդ օրէնքը չի յարգեն, աւելի՞ լաւ կ'ըլլայ։ Առանց բաբօռի փախչիլ ուզողը միշտ պիտի փախչի ու պիտի վերադառնայ։ Պարտաւորիչ ընելու չէ. պետութիւնը ասկէ դրամական վնաս չըներ. առնել ուզողը պիտի առնէ. իսկ ան որ ոճրագործ է անիկա արդէն պէտք չունի։ Ինչպէս կ'երեւի ուրեմն այս բաբօռը ժողովուրդին ազատութիւնը կապտեցէն զատ ուրիշ բանի մը չի ծառայեր։

Գառօլիտի ալ համամիտ գտնուեցաւ Ֆեէրիս պէյի։ Իսկ Դասմէ Հօճա... ընդդիմախօսեց։

Զօհրապ.— Մենք պէտք է միշտ յառաջդիմութեան ցանկանանք և այդպէս պէտք է հետ, դատական պաշտօնեաներու մասին։

ՀԱՄԻԵՏԻ ՍԵՆԵԿԱՊԱՆՆԵՐԸ

Ներքին գործոց Նախարարութենէն հարցուեցաւ Եպարքոսին թէ Համիտի հնութենկապանները ինչ պաշտօնի գործածելու է։

ՔԻՉ ԴՐԱՄՈՎ

ՇԱՏ ՈՍԿԻ ՇԱՀԻԼ

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐ ԵՒ ՄԱՍՆԱՁԻՂԻ ՏՆՕՐԷՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ԿԱՐԳԵՆՔ

Մեր գլուցած Եգիպտական և Ֆրանսական կալուածական պանքաներու և երկաթուղիի պարտաթուղթերէն չատ ժան և վիճականութեան կազմակերպութեամբ աւելի չանաւոր եղած պարտաթուղթերը Հոլանտա. կառավարութեան 1904ին փոխառութիւնը կազմող կալուածական պանքայի պարտաթուղթերն են։ Այս փոխառութիւնը Հոլանտական կառավարութեան և Թագաւորին պաշտօնական արտօնութիւնովը հրապարակ հանուած և կալուածական գրաւով երաշխաւորուած է։ Այս պարտաթուղթերը տարին 6 անգամ քաշուելու պայմանաւ, 62,500 75,000, 100,000, 125,000, 250000 ֆրանքնոց մեծ պարգեւներ, ընդ. ամէնը 1,450,950 ֆր. չտող թիւեր ունին։ Այս պարտաթուղթերը հիմակուան ժան գինով՝ 166 ղրշ.ի կամ 35 ֆր.ի գնողները 72 տարի ընաւ ո՛ւ և է վնասում ընելու պարտաւոր պիտի չըլլան և վիճականութիւններուն պիտի մասնակցին ու այսպէսով կա՛մ իրենց տուած յդրամը աւելուածական գումարով եռ պիտի առնեն և կամ կարեւոր պարգեւ մը պիտի չառնին։ Ըսել է որ ընաւ վնաս չի՛կայ։ որովհետեւ պարտաթուղթ է։ Եթէ պարգեւ ելլէ ու դուք տեղեկութիւն չունենաք, ձեր դրամը չի կորսուիր։ Վիճականութիւնը կը կատարուի հրապարակով և Հոլանտական կառավարութեան հսկողութեան տակ։ Ինչպէս որ մեր գերասենեակին մէջ ծախուած ամեն տեսակ պարտաթուղթերուն համար կ'ըլլայ, հոլանտական կառավարութեան երաշխաւորեալ կալուածական պանքայի պարտաթուղթ գնողներուն ալ ամէն ատեն դերբամ փոխ կը տրուի։ Մեր գրասենեակը որոշեալ գինով մը և ամէն ատեն ետ կառնէ այս պարտաթուղթերը (Մայրաքաղաքիս մէջ Հոլանտական պանքա չըլլալուն համար)։ Վիճականութեան ցուցակները ձրիապէս կուտանք մեր յանախորդներուն։ Դաւառներէն գրել ուզողները մանտաքսթով կամ չէքով պէտք է դիմեն Դալաթիա, Քիւչիւք Թիւնել խան թիւ 7, «Ժողովրդային Վարկի Օսմանեան Ֆուանսիդ ընկերութեան»։ (Crédit populaire Ottoman) Գործունեայ պատուաւոր պաշտօնեաներու պէտք ունինք, որոնց դրամ պիտի չանցնենք։

Փեար. Չին քաշուելիք վիճակահանութիւն։

Պարգեւ			Ֆրանք
1			100,000
1			10,000
1			2,507
5	ֆր.	1000էն	5,000
10	»	500»	5,000
40	»	250»	100,000
82	»	100»	8,200
200	»	75»	15,000
400	»	50»	20,000
1260	«	31,25	39,375
2000		17—36	215,075

ԱՄԷՆ ՄԱՐԴ ԿԸ ՓԱՓԱԳԻ

ԻՐ ՆԱԽԱՍԻՐԱԾ ԱՐԳՈՒՅԱՐԵՐՈՎ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՈՒԹԻՒՆ

„ԲԱՌՆԱՍ"Ի

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Բեւրա, Մեծ Փողոց, Թիւ 288

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

6 քապիճե լուսանկար՝ բլաթինատիպ 40 ղր.
6 քապիճե լուսանկար՝ փայլուն 20 ղր.
Գունաւոր լուսանկար. բնական մեծ. 120 ղր.
12 քապիճե լուսանկար՝ բլաթինատիպ եւ մեկ ակրաճեսիման 108 ղր.

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԽՆԱՄԵԱԼ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԻԼՂԱՆԵՐԿ ՆԿԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՏԱՔՍԻ, ԿՏԱՒԻ ԵՒ ԹՈՒԱԼԻ ՎՐԱՑ

Կ'ուզե՞ս որ ամեն կերպով գոհ դառնաս, Փութա՛ լուսանկարուիլ ի «ԲԱՌՆԱՍ»։

ՏԷՐՈՒՊԷԻ ԷՔՍԹՐԱ ՄՈՄԵՐ

Տէրուպէի էքսթրա ընտիր մոմերը գնեցէք, որոնք ո՛չ ծուխ կ'արձակեն և ո՛չ կը վազեն։ Այդ մոմերուն պատրաստութեան համար մեծ խնամ տարուած է։ Գինն ալ ժան է։ Կը ծախուի գլխաւոր խանութպաններուն և Պոլսոյ, Բեւրայի ու Դալաթիոյ մեծ վաճառատուներուն քով։ Վաճառման կեդրոնատեղին է Պալըգ Բազար, Նէվշէհիր խան, թիւ 9, Բօրլօղլու և ընկերութեան մօտ։

Ընդհանուր գործակալ
Ս. ԱՄԱՐ ԵՒ ԸՆԿ.

75—37

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱԿԷԼ ՍՈՒՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Իմիրեքի չոգենաւը Սև ծովէն հոս կը հասնի Փետր. 22ին։

Իսնի չոգենաւը Մարսիլիայէն հոս կը հասնի Փետր. 15ին։

Իսնի չոգենաւը Սև ծովէն հոս կը հասնի Մարտ 8ին։

Իմիրեքի չոգենաւը Մարսիլիայէն հոս կը հասնի Մարտ 15ին։

Ֆրիմի չոգենաւը Մարսիլիայէն հոս կը հասնի Մարտ 1ին։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Իմիրեքի չոգենաւը, նաւապետ Բէքու, Մարտ 16ին, չորեքշաբթի օր, իրիկուան ժամը 4ին, ճամբայ կելլէ դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիք։

Ֆրիմի չոգենաւը, նաւապետ Միթրէ էֆ, Մարտ 2ին, չորեքշաբթի օր, իրիկուան 4ին, կը մեկնի դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիք։

Իսնի չոգենաւը, նաւապետ Պուլ, Փետ. 16ին, չորեքշաբթի օր, իրիկուան ժամը 4ին, ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիք։

Իմիրեքի չոգենաւը, նաւապետ Քալվիէս, Փետր. 23ին, առաւուն 11ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Իսնի չոգենաւը, նաւապետ Պուլ, Մարտ 9ին, առաւուան ժամը 11ին, կը մեկնի դէպի Մուտանիա և Մարսիլիա։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 180 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 ֆր.։
Բ. կարգ 185.10 ֆր. (Տիրեր ճամբով)։

Ցեղեկութեանց համար դիմել Գալատայի՝ Թոքհանէ, քարտէին վրայ։

25 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ԼՈՆԺԻՆ

Աշխարհիս միակ ամենարնտիր ժամացոյցը, պատշաճապէս ընդունուած Միացեալ Նահանգներու եւ Իտալիոյ ծովային նախարարութիւններէն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ — ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ կիրթ ճաշակի և ուղիղ դատողութեան տէր ամէն գնորդ նախապատուութիւն կուտայ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցին. — Որովհետեւ ճշդութիւն, տոկունութիւն, Նրբարուեստ աշխատութիւն և վայելչաձեւութիւն անոր գլխաւոր արժանիքը կը կազմեն և լրջօրէն երաշխաւորուած են։ Ինչո՞ւ ԼՈՆԺԻՆ ժամացոյցը ամէնէն բազմաթիւ և ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացած է.—Որովհետեւ հիանալի կերպով կ'իրականացնէ արուեստին բոլոր կատարելագործումներն և իր նշանաւոր արդիւնքներով միշտ կը գերազանցէ համամսան արտադրութիւնները։

5 մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսել (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 արտաքոյ մրցման, անգամ ժիւռիի.— Ժընէվ (1896), Թուն (1899)։
4 Սեռիի մրցանակներ, 35ի աւելի ոսրիս մրցանակներ Նեօշատելի դիտարանեն։
16 շքադրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատէլֆիա, Անվերս Ամսթերտամ, Զիքակո, Լն., Լն.։

50—37

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ** եւ **ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մանճազաճրլար, 44 — 46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ դրկել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։

Ցիտեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ գոհարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ՔՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻԲՍԻԷՆ

3 0/0 **ՏՈՆՈՍԱՒՈՐ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ**

Վիճակահանութիւն 1910 Փետրուար 15ի

Շրջաբերութիւն 1886ի—309րդ թիւրած

170986 թիւը շնած է 50000 ֆրանք։
Իսկ հետեւեալ 25 թիւերը շնած են 1000 ական ֆրանք.

2457	40030	144391	224926	332630
17999	45564	148679	226372	332998
26464	53512	166432	232945	336518
28607	61347	175533	286220	348876
36097	96550	208080	328709	354672

Շրջաբերութիւն 1903ի,—87րդ թիւրած

739078 թիւը շնած է 50,000 ֆրանք
իսկ հետեւեալ 25 թիւերը 1000ական ֆր.։

413243	513622	545707	642209	701667
416028	525009	564044	647816	774998
451824	526765	583192	663223	783707
454072	532967	594222	669783	785226
504826	538490	638474	694790	798791

Վճարումները կը կատարուին 1910 Մարտ 1էն սկսեալ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

ԱԶԳ.—Կ. Պոլսոյ թրամուէյներու ընկերութեան բաժնետէրերը սովորական Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին 1910 մարտ 22 (Ն.Տ.) երեքշաբթի օր, արտասովոր Ընդհ. ժողովի լրանալէն անմիջապէս յետոյ, Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Վոյվոտա փողոց, Գալաթիա։ Բաժնետէրերէն անոնք որ առնուազն տասը բաժնեթուղթ ունին և կը փափաքին ներկայ գտնուիլ այդ ժողովին, պարտին դուժարուումէն առնուազն 10 օր առաջ, այսինքն մինչեւ 1910 մարտ 11ի (Ն. Տ.) իրիկունը, ուանդ ձգել իրենց արժեթուղթերը Պոլսոյ մէջ՝ ընկերութեան կեդրոնատեղին, Օսմ. Կայս. Պանքան, Տօյչէ Պանքի մասնաճիւղը, Պանք տը Սալոնիք, Վիներ Պանք Ֆէրայնի մասնաճիւղը, Պերլինի մէջ՝ Տօյչէ Պանք, Պրիւսէլի մէջ՝ Տօյչէ Պանքի մասնաճիւղը և Բէս ժէնէրալ տը Ռըբոր է տը Տէբօ. Բարիզի մէջ՝ Օսմ. կայս. Պանքա և Սօսիէթէ ժէնէրալ բուր ֆալօրիզէ լը ռէվըլօբրան տու քոմէրս է տը լ'էնտիւսթրի ան Ֆրանս. Ցուրիխի մէջ՝ Շվայցերիշէ Բրէսթի Քանդթալթ։

Օրակարգ.— 1. Վաւերացում 1909 տարեշրջանի հաշիւներուն և հաշուեկշռին։ 2. Վարչական Խորհուրդին առաջարկը՝ շահերու բաշխումի մասին։ 3. Ընտրութիւն կամ վերընտրութիւն վիճակաւ հրաժարած երկու վարիչներու և մէկ հրաժարած վարիչի։ 4. Երկու քննիչներու անուանում՝ 1910ի հաշիւները քննելու համար։

Ծանօթ.— Բաժնեթուղթերու աւանդի ընկալագրերը կ'ընդունուին թէ երկու ժողովներուն և թէ իւրաքանչիւր ժողովի համար։ Բաժնեթուղթերու աւանդին վերաբերեալ Դրոշմատուրքի ծախքերը տէրերուն կը վերաբերին։

ՎԱՐՉ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

1910 փետր. 15 2—2

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՈՒԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

ԱԶԳ.— Կ. Պոլսոյ Թրամուէյներու ընկ. եան բաժնետէրերը արտասովոր Ընդհ. ժողովի կը հրաւիրուին 1910 մարտ 22ին (Ն. Տ.), ժամը 3ին, կէս օրէն յետոյ, ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, Վոյվոտա փողոց։ Առնուազն տասը բաժնեթուղթ ունեցող բաժնետէրերը, որոնք կը փափաքին այդ ժողովին ներկայ գտնուիլ, դուժարուումէն տասը օր առաջ, այսինքն մինչեւ 1910 մարտ 11 (Ն. Թ.), պարտին իրենց արժեթուղթերը աւանդ ձգել։ Պոլսոյ մէջ՝ ընկերութեան կեդրոնատեղին, Օսմ. Կայս. Պանքան, Տօյչէ Պանքի մասնաճիւղը, Պերլինի մէջ՝ Տէյչ Պանք, Պրիւսէլի մէջ՝ Տօյչէ Պանքի մասնաճիւղը և Բէս ժէնէրալ տը Ռըբոր է տը Տէբօ. Բարիզի մէջ՝ Օսմ. Կայս. Պանքա և Սօսիէթէ ժէնէրալ բուր ֆալօրիզէ լը ռէվլօբրան տու քոմէրս է տը լ'էնտիւսթրի ան Ֆրանս. Զուրիխի մէջ՝ Շվայցերիշէ Բրէսթիթանշթալթ։

Բաժնեթուղթերու աւանդին վերաբերեալ դրոշմատուրքի ծախքերը տէրերուն կը վերաբերի։

Օրակարգ.— 2½ օսմ. ոսկի ամօրթի չեղած բաժնեթուղթերու վրայ թոյլտուութիւն Վարչական Խորհուրդին, ամօրթի չեղած ուրիշ բաժնեթուղթերու վրայ մինչեւ հինգ օսմ. ոսկի իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար, ընկերութեան պէտքերուն համաձայն։

Կ. Պոլիս 10 փետր. 1910

2—2 ՎԱՐՉ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՉԱՎՈՒՇՕՂԼԻԻ Սիկառի Թուղթը

ՇԻՆԱԼԻՈՅ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ԿԻՍ

ԹԻՒ 14

Խարխանիշ մարքայով ծանօթ մեր սիկառի թուղթին շատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Առանց դէմ դառ բացուած է մեր կողմէ։ Ուստի մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի ծխախոտի մաքսատան կնիք թիւ 14 վաճառառուներ դիմել։ Կարգ մը մանրավաճառներ, ծխավաճառներ, աւելի շան ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քշեն մեր ընտիր թուղթերուն տեղ։ Ծխողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խարխանիշին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ տպուած չոր դրոշմին ու 14 թիւին։ Նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին աղնութեան։

36—4

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.— Հնաբաւութեան 1322 մարս 10ի կանոնագրին Ա. և Բ. յօդուածներուն համաձայն, հնտարոյծներու հնաւաճառները Հանր. Պարտքի Վարչութեան մասնագիտական գործակալներուն քննիչին ենթարկուած են։ Արդ, Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը այս միջոցիս պէտք ունի չերամաբուծական չորս նոր հսկողներու՝ 600 ղրուշ ամսաթոշակով, ճամբու ծախքէն զատ։ Այդ պաշտօնին թեկնածուները մրցումով քննութեան մը պիտի ենթարկուին քննիչ մարմնի մը առջեւ, որ Սուլթան Ամիտ հաստատուած անանաբուժական վարժարանին մէջ պիտի հաւաքուի։ Ցիշեալ կանոնագրին Բ. յօդուածին համաձայն, Թուրքիոյ և արտասահմանի երկրագործական վարժարաններէն ու Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանէն վկայուածները կրնան մասնակցիլ մրցումի քննութեան։ Իրը հսկող ընտրուած պաշտօնեաները պարտին երթալ իրենց յատկացուած պաշտօնայարը։ Մրցման քննութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1325 փետր. 15ին (Հ. Տ.) երկուշաբթի օրը, ժամը 7ին (Ը. Թ.)։ Մասնակցիլ փափագողները կը հրաւիրուին այժմէն իրենց խնդրագիրները դրկել Հանր. Պարտքի Վարչութեան Տնօրէնութեանը։ Որոշեալ օրը անանաբուժական վարժարանը ներկայացողները պէտք է իրենց հետ ունենան վկայականնին։

6—8 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

*** ԱԶԳ.— Թողեալ Հասոյթներու Վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Սառաբազարի Իսարէի Մէճլիսի որոշումին համաձայն, հետեւեալ տեղերուն ձկնորսութեան տուրքին վարձակալութիւնը աճուրդի դրուած է երկու տարուան համար, սկսեալ 1326 (1910) մարտ 1էն.

1.— Ձկնորսութեան տուրք Պաշ-Պաօքլավայի և շրջականերուն։

2.— Ձկնորսութեան տուրք (խավարն այ մէջը բլլալով) Սաքարիա գետին (Լարա-Սուի մէջ) ջուրերուն մէջ։

3.— Ձկնորսութեան տուրք Լարա-Սուլէին մէջ։

Անոնք որ կը փափագին աճուրդին մասնակցիլ և տեղեկութիւն առնալ վարձակալութեան պայմաններուն վրայ, կրնան ներկայանալ Կ. Պոլսոյ Հանր. Պարտքի Վարչութեան գլխաւոր Տնօրէնութեան կամ Սառաբազարի գործակալութեան։

5—4 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ԻԻՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԹԱՐԻԶ 1828–1829

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ԹԱՐԻԶ 9, ՐԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱԿՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ գումար	480	» »

Ինչպէս այս թուականներէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստի գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալներուն։

Արեւելքի համար մասնաւոր-գեղեցիկ սակագոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ ան համեմատ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն ժամանակակից գիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, ԷՆ. ԷՆ.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՖԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն — ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Գլխ. — ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Գալաթա, Սուլթան-Համամ, Բաթթալը Օղլու Բասաժ։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

WILSON LINE
HULL-CONSPLE-NOVOROSSISK-ODESSA

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն
Ալպանս	1069	Տիտօ	4311	Հիւսլկոտ	1531	Մարսէլլս	3709	Սարֆօ	1119
Մլքէթ	3607	Տոմինս	938	Հինտու	3720	Միքտաս	3557	Տիբիս	1735
Անճէլս	1541	Տուրս	2383	Կորթիս	1600	Միլս	1057	Սիլվիս	119
Աթիոսքս	2277	Տրաքս	1713	Հումպէց	595	Մոնդէպէլլս		Սցէբա	1203
Պատանս	1822	Տիտամս	504	Իակս	2354	Մուցիլլս	3419	Թասոս	1323
Պորտոմինս	1264	Էպքս	3464	Իտանս	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլսոն	1546
Պրֆֆալս	4481	Էլսաքտաս	1520	Ցիւնս	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէլրս	1371	Էցտաքս	1841	Ֆլէսս	1053	Խնթացիս	4036	Թոլէտս	1470
Գալիբաս	1837	Ֆիտս	954	Ֆոլբինս	2307	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	242
Գաբէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Ֆոմնս	1700	Բալէրմս	1637	Վասքս	1914
Դազս	1094	Ֆլամինկս	349	Լէս	1053	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանթս	2272	Բիսլեմ	3329	Վքթուրս	2391
Սօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բինտաս	1553	Եէտս	1350
Գոլորատս	4235	Կիկանս	1143	Լորէնցս	3191	Բոլլս	1613	Զէցս	1200
Գանկս	2905	Կոզս	1011	Մալմս	724	Բօսէս	1789	Թորս	
Դորոս	895	Կրանտս	1695	Մարէնկս	1273	Բոզտցիս	136	Մայոն	

Ալեքսս չոգենաւը, նաւապետ Հիթ, հոս ժամանած է։
Մորոֆֆս չոգենաւը, նաւապետ Մորոֆքս Մարտ 15ին հոս կը սպասուի։
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՐԻՑՏՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւէթ խան, Գալաթիա։ 25

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՑԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա — 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց, Թիւ 343 և 343 կրկին։ 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա — 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ։ 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս — 1. Սուլթան Համամ Թիւ. 2։ 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13
Սկիւտար — Զարչը Պօյը, Թիւ. 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ. 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 31

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՎԱՃԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ
Դավալա, Ն. Զոլիա (Գալաթիա և Գրան), Մանասթիր, Սկիւտարի եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ խնամով կը հաստատէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Նգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաեւ միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխառագիրներ։ Զէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Աժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Զէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեպհական ամէն գործառութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Գանք ոք Սալոնիք քաջալերելու համար ալ ենթադրեսցէ՝ Մասսի մը ունի, չտեսնուած պայմաններով։

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՅՈՑԵՑ ՏՈՒԱՒ Թէ

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Իճճինի կասարեալ սնունդ մը կը կազմէ, բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ ջկարակամներու համար։

50—44

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՏՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տրկն. 108 ղր.
» » » վեցամս. 60 »
Գաւառներու համար տրկն. 108 »
» » վեցամսեայ 60 »
Արտասահմանի համ. տարեկան 35 ֆր.
» » վեցամսեայ 20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. հացէի փոփոխման համար 2 ղրշ.։ բաժնեգիրները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը ցանկարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ ապահով միջոցը Մանատքսն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ալստրեւամերիկեան
Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մանաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին Հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Եղեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Գալաթիա, Շարապ խէլէնի փողոց, Լոյտ Օթրիչիէն գործակալութեան նախկին չէնքին դիմաց եւ Արապեան խանին վերեւ Թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄՈՒՉԻ